

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LVII. évf. 3. szám
2004. október

**CSILLAGPONT REGIONÁLIS
REFORMÁTUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ
2004. SZEPTEMBER 28. MISKOLC VÁROSI SPORTCSARNOK**

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Abaúji Egyházmegye	4
<i>Esperesi jelentés</i>	4
<i>Hálaadó ünnep Hernádszurdokon</i>	5
<i>Károlyi Gáspár Napok Göncön</i>	6
<i>Új szolgálati autók Abaújban</i>	7
<i>Konferenciaközpont és erdei iskola Jósnavőn</i>	7
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Borsod-Gömöri Egyházmegye	8
<i>Köszöntjük a 90 éves Szilágyi István lelképásztort</i>	8
<i>„Erősítsük meg kezeinket az Úrban” - Presbitertalálkozó Miskolcon</i>	9
<i>Harsányi „akadályverseny” 2004</i>	10
<i>Nemzetközi bospice konferencia a Székházban</i>	10
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Egervölgyi Egyházmegye	11
<i>Kossuth ünnepség Torinóban</i>	11
<i>Egerben ülésezett a Zsinati Küllügyi Bizottság</i>	12
<i>Hevesen átadtuk az egyházkerület első e-Magyarország pontját</i>	12
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Zempléni Egyházmegye	13
<i>A pontos idő - Zempléni Református Egyházmegye Ifjúsági Találkozója</i>	13
<i>Életképek a sárospataki gyülekezetből</i>	14
<i>Presbíterportré - Beszélgetés Bajnok Imrénével, Erdőbénye polgármesterével</i>	15
Intézményeinkről	16
<i>A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből</i>	16
<i>Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből</i>	17
<i>In memoriam Barcza József</i>	17
<i>Elismerés és köszöntés</i>	18
<i>Konferencia az oroszországi kaálvini reformációról</i>	19
<i>Beszámoló a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon életéből</i>	20
<i>Emléktábla a templom falán</i>	21
Misszió	22
<i>Jerikó Református Fúvóegyüttes</i>	22
<i>Magyar Wicliffe munkatárs Délkelet-Ázsiában</i>	22
<i>Regionális Csillagpont</i>	23
Fórum - Minden rendben	24
Az igazat mondd, ne csak a valódit - Állam és Egyház	25
Gyerekekről és gyerekeknek	27
<i>A kis „bős”</i>	27
<i>Mese - A nagyravágyó boróka</i>	28
Könyv és zeneajánló	29
Visszaemlékezés - Patak Regőseire emlékezem	30
Egyházkerületi krónika	32
<i>Az egyházkerület Elnökségének programja és intézkedései</i>	32

A Tiszáninneri Református
Egyházkerület Lapja

Kedves Olvasóink!

Lapunkra lehetőség van előfizetni. Ha ön szeretné rendszeresen kapni a Sárospataki Református Lapokat, kérjük jelezze ezt a következő elérhetőségeken:

3525 Miskolc, Kossuth u. 17.

Tel: 46-346-906

srlszerk@freemail.hu

Címlap: pünkösdi ünnepi istentisztelet a Miskolc-avasi templomban, 2004. június 1.

TALÁLKOZÓK

Akik Krisztusban vannak, Lélek szerint járnak

Nincs tehát most már semmiféle kárhozzátó ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak, mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől. Amire ugyanis képtelen volt a törvény, mert erőtlén volt a test miatt, azt tette meg Isten, amikor a bűn miatt tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában, és kárhozzátóra ítélte a bűnt a testben, hogy a törvény követelése teljesüljön bennünk, akik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint. Mert akik test szerint élnek, a test dolgaival törődnek, akik pedig Lélek szerint, a Lélek dolgaival. A test törekvése halál, a Lélek törekvése pedig élet és békesség, minthogy a test törekvése ellenségeskedés Istennel, mert az Isten törvényének nem veti alá magát, és nem is tudja magát alávetni. Akik pedig test szerint élnek, nem lehetnek kedvesek Isten előtt. Ti azonban nem test szerint éltek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé. Ha pedig Krisztus bennetek van, bár a test a bűn miatt halott, a Lélek életet ad az igazság által. Ha pedig annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeket is a bennetek lakó Lelke által. Ezért, testvéreim, adósok vagyunk, de nem a testnek, hogy test szerint éljünk. Mert ha test szerint éltek, meg kell halnotok, de ha a Lélek által megöliték a test cselekedeteit, élni fogtok. Akiiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atya!” Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örökösistársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.

Róma 8:1-17

A törvény magasztalása

Boldogok, akiknek az útja tökéletes, akik az ÚR törvénye szerint élnek. Boldogok, akik megfogadják intelmeit, teljes szívvel keresik őt, nem követtek el álnokságot, hanem az ő útjain jártak. Te megparancsoltad, hogy utasításaidat pontosan megtartsák. Bárcsak állhatatosan járhatnék utadon, megtartván rendelkezéseidet! Akkor nem vallanék szégyent, ha figyelnék minden parancsolatodra. Tiszta szívből adok hálát neked, tanulva igazságos döntéseidet. Megtartom rendelkezéseidet, ne hagyd el engem soha!

Zsoltár 119:1-8

Életünk útját jó, időnként visszatekintve megvizsgál-
ni. Erre kiválóan alkalmas az osztálytalálkozó. Ha emlékezik még rá valaki, a 30 éves találkozó, 1984. június 24-én ugyancsak itt ültünk az Isten házában és hallgattuk az Igét, István apostol szavait idézve az ApCsel 7:1-7 alapján. Húsz év telt el az azóta, és most hálát adhatunk a kegyelmes Istennek, hogy megőrizte életünket, és meg is ajándékozott bennünket gazdagon a sorsfordító történelem élményeivel. Húsz éve azt mondtuk: érdemes és szükséges Isten nyomaira figyelni a múlt időben. Most pedig azt mondjuk, hogy hatalmas kézzel nagyot fordított a Mindenható világunk menetén. Mondhatjuk, hogy 180 fokot fordított, még ha ez olykor csak 45 vagy 90 foknak látszik is. Mi ugyan gyakran elégedetlenkedünk, és azt mondjuk, hogy nem volt igazi rendszerváltozás, mert túl sok haszontalanság maradt ránk a múltból, és túl sok ijesztő fejleménye van hazai és világi jövőképeinknek. De ha arra gondolunk, hogy egyetlen puskalövés nélkül kimentek az „ideiglenesen állomásozók”, és ha arra gondolunk – ami már közhelyszerűvé vált –, hogy „egy pofon se csattant”, és minden megváltozott, akkor már sejthetjük, hogy milyen nyomokat hagy az élő Isten a történelemben. Az elmúlás nyomait hagyja, olykor hatalmas világbírodalmak elmúlását is. Arra indít ezzel, hogy

legyünk bátor nyomolvasók a jövőre tekintettel is. A '84-es igehirdetésből idézve, ma is érvényes igazságként mondhatjuk, hogy „Patakon már kora ifjúságunkban megtanultuk, hogy az Isten-nyom fontosabb, mint az aranyborjú, a Szellem fontosabb, mint a Mammon, és a lelki kapcsolat megelőzi az anyagi valóságot.”

Itt vagyunk hát újra 10-20-30 vagy éppen 50 év múltán, és ünnepejük azt, hogy Isten nem feledkezett el rólunk: TÖRVÉNYT adott nekünk, mint egykor Izráelnek, ami által élhettünk és élhetünk ma is. Alapigénk zsoltárfője is ünnepelte ezt a tapasztalatot, s ezért ezt a feliratot kapta a 119. zsoltár: A TÖRVÉNY MAGASZTALÁSA”.

Amikor ezt halljuk, akkor először azt kell tisztáznunk, hogy milyen törvényről van szó? Az Ószövetség népe, Izráel a Tórá, Mózes törvényét értette rajta. Ennek ismerete, betartása, hitük szerint maga az élet volt, maga a boldogság, ami az Isten által adott úton elérhető. Nem csoda, hogy az Újszövetség népe átvette, és „megzenésítette”, ma is éneklik velünk együtt világszerte azt, hogy

„Az oly emberek nyilván boldogok, / Kik igazsággal járnak életükben, / Isten törvényére vagyon gondjuk, / és aszerint élnek minden időben. / Szent bizonyosságot akik megőrizik / és az Istent szívük szerint keresik.”

Megérthetjük ebből, hogy Isten feltöltötte az életet boldogsággal, s nekünk csak azt kell felismernünk, hogy az Ő rendelése törvényszerű. Nemcsak kőbe vésett formája van, hanem egész életünket átható igazsága. Van megtartó ereje is, ami úgy érvényesül, mint a fizika törvényei: a gravitáció vagy a magfizika törvényei. Ezek a természeti törvények nem mellőzhetők következmények nélkül. De a boldogság törvénye is ilyen: nem mellőzhető a boldogtalanság következménye nélkül. Hiába ismerjük meg a fizika törvényeit, ha a lelki élet törvényeinek ismerete hiányzik. Newton vagy Einstein törvényszerű felismerései nem pótolhatják lelkivilágunk törvényeit. Ezért írhatta az énekíró:

„Nincs oly tudós sehol, / ki megtanít utadra, / a bölcs nem fejt meg / törvényedet sohasem. / Te fejtet meg nekünk / te hű szíveknek Atyja, / Kinek szavát lesem, / Kinek szavát lesem.”

Megértjük ebből azt is, hogy életünk nem nélkülözheti Isten törvényeinek boldogító elfogadását. A fizikai vagy természeti törvények mellett, azokat is áthatva ott van a lelki élet törvénye, úgy, ahogy ezt Isten megsegítésünkre Jézus Krisztusban kijelentette. Nélküle, az Ő Igéjének befogadása nélkül AUTONÓMOK = ÖNTÖRVÉNYŰEK vagy AUTOKEFÁLOK = ÖNFEJŰEK lehetünk, de Isten nem akarja, hogy szörnyű magányunkban magunkra maradjunk. TÖRVÉNYT ADOTT: a krisztusi élet szeretet-törvényét, hogy éljünk vele és általa. Dicsőítve Őt ne botladozzunk válságból válságba, hanem életünk a pozitív végkifejlet felé vezessen. Ha tudunk már gyönyörködni az Úr törvényében, akkor az érettségi óta eltelt fél évszázadunkban is jó nyomra talált istenkeresésünk. Akkor nem éltünk hiába... Van miért hálát adnunk, mert Isten visszaigazolta az Ő országának keresését. Van mit ünnepelnünk, mert a múlt időben válságokon átsegítő kegyelmét sokféle jelenésben tapasztalhattuk.

Ezen a ponton már fordul a kocka, és találkozunk azzal a dilemmával is, ami gyakran jelentkezik mindennapos életvitelünkben, kiábrándító és illúzióvesztő tapasztalatainkban. Még ha tudunk is gyönyörködni az Úr törvényében, benyomul valamiképpen életünkbe egy másik törvény: a BŰN TÖRVÉNYE. Ez abból adódik, hogy nem tudunk Isten törvényének tökéletesen megfelelni. Pál apostol a saját életét figyelve így fogalmazta ezt:

„Nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Ha pedig azt cselekszem, mit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakozó bűn.” (Rm 7:19-20) Ez a felismerés lerontja bennünk az Úr törvényében való gyönyörködést. A zsoltáríró azt mondta, hogy „boldogok, akiknek útja tökéletes, akik az Úr törvénye szerint élnek.” És hol vannak felebarátaink? Kortársaink, kartársaink és elvtársaink? Nem a szegénységi bizonyítványainkat hozzuk-e, nem a kiábrándulás emlékönyvét írjuk-e naponként egyre fásultabban? Érdemes-e

egybegyülekeznünk 20-30 évenként, hogy számba vegyük: kinek mi fáj, hol romlott el az élete? Miért lett magányos túlélő, és meddig lehet ép lélekkel hordozni azt a feszültséget, ami már szinte természetes velejárója a „modern ember” életének?

Ez a feszültség abból adódik, hogy van valami elképzelésünk a tökéletességről, de ezt a mindennapi élet valóságában nem tudjuk maradéktalanul érvényesíteni. A bűn törvénye elhomályosítja bennünk, „az élet Lelkének törvényét”. Tökéletesség helyett naponként és lépten nyomon tökéletlenségbe ütközünk és szenvedünk is miatta. A 10-20 évenkénti találkozó megmutatja, hogy mennyit torzított rajtunk az IDŐ: milyen kopásokat idézett elő. Jó, ha elfogadjuk magunkat és egymást úgy, ahogy vagyunk, és inkább megkérdezzük, hogy mit ünnepelünk. Pál apostol azt az örömhírt közli, hogy az „Élet Lelkének törvénye” megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől. Ezt a Krisztusban nyert szabadságot, keresztyén szabadságunkat ünnepeljük és hirdetjük, hogy van kivezető út az ember valóságából.

A költészet és a művészet szép ékesszólással hirdeti, hogy a bűn miatt válságban vagyunk. August Rodin híres szobra, a GONDOLKODÓ egy magába roskadt férfit ábrázol. Megmutatja, hogy Isten nélkül milyenek vagyunk, ha belegondolunk. Illyés Gyula Bartók c. versében pedig inkább a zenében kifejezett életérzés „hangzavarában” reméli a feloldást és feloldozást:

„Dolgozz jó orvos, aki nem andalítasz, / aki mindig oda tapintasz, ahol a baj és a jaj siralmát, / ami fakadna, de nem fakadhat, / helyettünk, akik szív némaságra születünk, / kizenged ideged húrjaival.”

A „hangzavar”, a disszonancia és a művészeti torzó eleddig arról szólt, hogy a sorsa ellen lázadó ember nem tud örölről a hatra jutni, mert Isten közelsége nélkül nincs feltámasztás. Csak a halál van a bűn törvénye szerint. Ezzel szemben alapigénk azt hirdeti, hogy lehetséges Istennel meghitt közösségben megjárni az életet.

- Lehet úgy élni, hogy az Úr törvényében gyönyörködünk.

- Lehet megfogadni az ő intelmeit.

- Lehet megtartani rendeléseit.

- Lehet tiszta szívből hálát adni.

- Lehet megnyugodni döntéseiben.

- Lehet Krisztus által megélni azt a nagy élményt, hogy Ő velünk van, és naponként segít győzni a kétségbeesés, a bűn és a halál felett. Ezt vigyük magunkkal a mai találkozóról is, és akkor nem hiába gyűltünk össze: közelségből erőt veszünk és áldást nyerünk.. Ámen.

Horváth Barna

Elhangzott a sárospataki templomban 2004. június 27-én.

Abaúji Egyházmegye

Lelkészbektatás Göncön

Vannak napok, mind az ember, mind egy-egy gyülekezet életében, melyek hosszú időre emlékezetesek maradnak. Vannak napok azonban, melyeket nem csak az emlékezés őriz, mert többek egyszerű emlékeknél, maguk határozzák meg az eljövendő holnapot. Ezekkel a sorokkal egy ilyen napra emlékezem.

Az ünneplő gönci gyülekezet

2004 júliusában kettős ünnepre készült a gönci református gyülekezet. Egyrészt hálaadásra az elmúlt 10 esztendőért, melyben a Csomós házaspár áldozatos szolgálatával épülhetett, s tűlzás nélkül mondhatjuk, fejlődhetett minden tekintetben. Másrészt az emlékezésen túl, a jövőre új, megerősítő alapkővet készült elhelyezni a gyülekezet Csomós Józsefné beiktatásával az ez évben létrehozott második lelkészi állásba. Ez az ünnep önmagában is sok mindenről beszél, s akik ott voltunk, hallottuk a múltra emlékező vagy épp a jövőre tekintő szavakat, megérezhettük azt, mennyire kiváltságos ez az ünnep, s mennyi mindent tanulhatunk ebből az emlékezésből. Lehetne másként írnom, megszokott általánossággal, ahogyan sokszor beszámolunk gyülekezeteinkben történő eseményekről, de nem teszem, mert hiszem, 2004 júliusában még gönci beiktatásról, minderről csak személyes élményként írhatok.

A 10 év röviden összefoglalt története, mind Jobbágy András kurátor, mind Csomós József lelkipásztor szájából őszintén, az egyszerű igazság meghatottságával hangzott el. Harcok, kétségek, melyekkel küzdeni kellett olykor hosszabb időn keresztül is, nem szegték kedvét sem a presbitériumnak, sem a sokat próbált lelkész házaspárnak. Így visszatekintve, nekem a fiatalok között is fiatal lelkipásztornak, a gönci gyülekezet elmúlt 10 esztendeje az Isten áldásáról, az ember felvállalt „jobbért” való küldetéséről és az egységes kitartásáról szól. Mindennek kézzelfogható gyümölcsei a gyülekezeti élet minden területén megjelentek. Fellelhetőek az épületek megújulásában, a Károlyi Gáspár Múzeum és Biblia Kiállítás megszületésében, az ifjúsági klub és az új, többfunkciós gyü-

lekezeti ház kialakításában. Megláthatjuk ezeket a gyümölcsöket, sokkal látványosabban az épületeknél, az irodai pontos és részletes adminisztrációban, a létrehozott jól működő körzetekben, a színesített hittanórákon, vizuális bibliaórákon, s tetten érhetőek a „Gyülekezeti-mozi” estéin is. Mindezek egyben elérték a néhány hónappal ezelőtti elhatározást, a presbitérium – mérlegelve a gyülekezet feladatait és lehetőségeit – egyöntetűen döntött a második lelkészi állás létrehozásáról. Betöltésére Csomós Józsefnét, addigi beiktatott lelkészt hívta meg, kinek beiktatása koronázta meg a 10 év emlékezetét. Az ünnepségen közel 500-an vettek részt, lelkipásztorok, gyülekezeti küldöttségek, az egyházmegyék és kerületünk vezetősége egyaránt. A korábbi szolgálati hely gyülekezetei is nagy szeretettel köszöntötték a beiktatott lelkipásztornőt, s az általa alapított Gönci Református Vegyeskar kórusművekkel szolgált. A gönci református gyülekezetnek immár 2 beiktatott lelkipásztora van, első alkalommal lelkipásztornő. Miről árulkodik ez nekünk? Számomra arról, amit a frissen beiktatott lelkipásztornő saját életére nézve így fogalmazott meg: „amikor az Úr falat épített az egyik oldalon, kaput nyitott számomra a másikon”. A gönci gyülekezet számára új kaput nyitott az Isten a második lelkészi állás létrejöttével, s Csomós Józsefné szolgálatával. Hiszem azonban azt is, hogy ezt a kaput nem csupán ebben a gyülekezetben akarja szélesre tárni a minden hatalom, minden erő és minden kegyelem Istene. 2004-ben egy 2400 lelkes településen, melyből mindössze 800 lélek református, új, második lelkészi állást hozott létre a presbitérium. Nem mintha nagyobbak, nem mintha erősebbek lennének, csak mert józanul látják a márt, s hittel remélik a jövőt.

Így lehet hát ez a nap olyan, mely nem csupán az emlékekben él. A múlt egy napja, mely meghatározza a jövőt.

Sóhajda Levente
Göncruszka

Baksy Mária esperes és Csomós Józsefné gönci lelkipásztor

Lelkésztovábbképző tanfolyam Mátraháza, 2004. július 26-30.

Ez év nyarán a mátraházi lelkész-
 üdülő adott helyet egyházkerü-
 letünk lelkipásztorainak a család téma-
 körben megrendezésre kerülő tovább-
 képzésének. Családdal jöhettünk, hogy
 családiás légkörben a család
 problémáiról hallgassunk elő-
 adásokat és beszélgessünk. A
 hét az Abaúji Egyházmegye
 szervezésében és az Egyház-
 kerület támogatásával valósult
 meg. Kerületünkben 60 fő, lel-
 kész, házastárs és gyerek vett
 részt az ötnapos programon.
 Az ifjabbak felügyeletével az
 apróságoknak berendeztük a
 padlásteret óvodának, a fel-
 nőttek pedig színvonalas elő-
 adásokban szembesülhettek a
 család témájának problémái-
 val és kérdéseivel. Egy lelki-
 pásztor életében a család mint
 téma, két szintéren is előkerül.
 Az első a saját családjá, a má-
 sodik pedig a gyülekezet, ahol
 az emberek családokban él-
 nek. Az előadásokból és be-
 szélgetésekből hamar világos-
 sá vált, hogy ezt a két terüle-
 tet nem nagyon lehet szétvá-
 lasztani. A lelkész saját családi
 élete és gyülekezeti tagjainak
 családi élete hordozhat ugyan-
 olyan problémákat, és igényel-
 het hathatós megoldásokat. A
 parókián lakó lelkészcsalád nem inku-
 bátorban lakik, hogy az ő családját ne
 veszélyeztetnék külső és belső erők. A
 paróikia nem inkubátor-ház, hogy a lel-
 kész ne vegyen észre rajta kívül, gyüle-
 kezetében végbemenő pozitív vagy ne-
 gatív dolgokat. A lelkész családja és
 gyülekezeti tagjainak családjai, vagyis az
 összes család segítségére szorul.

Első nap Török István (Sárospatak) a család bibliai alapjáról be-
 szélt. Elmondta, hogy az isteni terem-
 tő rend az egy férfi és egy nő, akiknek
 az Isten képmását kell(ene) a gyermek-
 nek továbbadniuk. A szülők feladata,

hogy közvetítsék Istent a gyermek felé.
 Mennyivel hatásosabb lenne a hitokta-
 tás, ha ez a szülők részéről megtörtén-
 ne. Az istenkép apai és anyai szerepen
 keresztül ivódik bele a gyermekbe. Így

az anyai vonásokból az engedelmesség
 és a segítőtárs szerep, míg az apai voná-
 sokból a határozottság vonása megy to-
 vább. Kedves Olvasó! Egy kérdést hadd
 tegyek fel: Ezek a szerepek így vannak
 –e a Te családban? Vagy ezek a sze-
 repek felborultak otthon...?

Második nap pont erről: A szerep-
 vesztések a mai családban címmel hall-
 hattunk előadást Örsi Anikótól (Sárospatak).
 Először tisztáztuk, mit is takar a
 „szerep” fogalma: Isten küldetési rend-
 jének megismerése és megtalálása. Így
 vannak női és férfi alapszerepek. A
 nőknél például ezek: otthonra vágás,

otthon varázslása, támaszt kapni, biz-
 tonságra vágyani, engedelmesség, élet
 hordozása. Férfi szerepek: önbizalom,
 biztos életerő, felelősség, biztonság
 adása, megbocsátás képessége, egész-
 séges öntudat... Most is érde-
 mes egy kicsit elgondolkozni:
 Vajon az én életemben, gyü-
 lekezetemben helyén vannak
 ezek a szerepek? Szerepvesz-
 tés van a ma élő emberekben:
 a nő már nem igazán terem-
 tő erő, gondoljunk az abortu-
 szokra; a férfiakból hiányzik
 a biztos életerő, gondoljunk
 csak az öngyilkosságok ma-
 gas számára. A család létfenn-
 tartása, struktúrája megválto-
 zott, a tekintélyelv megszűnő-
 ben, az ünnepek rangja hiány-
 zik... Mi lehet a megoldás?
 Először is nem nézhetjük tét-
 lenül, hogy körülöttünk egyre
 több családi élet tönkremegy,
 másodszer erősíteni kell a po-
 zitív példákat, segíteni kell a
 családokat, hangsúlyt kell he-
 lyezni a jegyesoktatásra.

Harmadik nap A hitre-
 való nevelés a mai családok
 életében, avagy a keresztyén
 szülő szerepe a gyermek lelki
 fejlődésében című témakörrel
 foglalkoztunk Baráth János
 (Sárospatak) előadása alapján.

Augustinus azt írja: „A szülők élete az a
 képeskönyv, amit a gyermek először ol-
 vas.” Ha a szülőkről azt mondjuk, hogy
 válságban vannak, akkor a gyerekekről
 sem mondhatunk mást. Minden szü-
 löi viselkedés vagy éppen szerepvesz-
 tés hatással van a gyerekekre. Isme-
 rős a körkép. Mit tegyünk? ... „A szü-
 lőket nem szabad magukra hagyni, ha-
 nem a lelkipásztornak segíteni kell őket,
 hogy Isten szerint töltsék be szülői hi-
 vatásukat. A lelkipásztor nagyon sokat
 foglalkozhat/foglalkozik gyerekekkel
 (hittanóra, gyermek-istentisztelet, ifjú-
 sági óra, gyermektáborok). Így meg-

van a lehetősége arra, hogy időben felismerje és segítsen, ha valamelyik gyermek lelki fejlődésével baj van. (Ehhez persze valóban ismerni kell a gyermek lelki fejlődését.) Sokszor azonban nem is a gyermekeken kell közvetlen segíteni, hanem sokkal inkább a szülőkön.”...

Utolsó nap Az egyház szerepe az intézetben élő gyermekek segítésében című témakör került elének Baráth Andrea előadásából (Sárospatak). Idézet az előadásból: „Egyre több kutatás bebizonyítja, hogy az intézeti nevelés nagyon nagy kárt okozhat ... a gyermek életében. Nemcsak a pszicho-

lógia szempontjából megközelítve fontos, hogy milyen környezetben éli az ember az első éveit, hanem a hit szempontjából is. Ugyanis a csecsemőkori élmények meghatározhatják és befolyásolhatják a csecsemőkor utáni hitéletet. Ezért a teológiai tudománynak is vizsgálania kell a csecsemőotthonok hatásait a gyermek életére, különösen a hitéletre vonatkozóan. A lelkipásztori gyakorlatban pedig azért fontos ez a kérdés, mert a csecsemőotthonokban felnevelkedett gyermekeket is tanítványokká kell tenni. A káros hatások megszüntetéséért vagy megelőzéséért pedig mindent meg kell tenni.” Az előadás meg-

rendítő képet tárt elének az intézeti gyermekek életéről. Minden előadás után a témáról sziporkázó beszélgetés kerekedett ki a jelenlévők között. Ezután döbbenetes csend lett úrrá rajtunk. S még jobban megerősödött bennünk az a nézet, hogy ezt nem lehet tétlenül nézni. Segítenünk kell a családokon, gyerekeken, a körülöttünk élő embereken.

Bihari Richárd lelkipásztor

CSALÁDI CSENDES NAP ABAÚJBAN

„Hallgass, fiam, apád intésére, és ne hagyd el anyád tanítását, mert ékes koszorú ez a fejedén és ékszer a nyakadon!” Ezt olvashatjuk a Példabeszédek Könyve 1. részének 8-9. verseiben.

Sajnos azokat a napokat éljük, amikor a családok többsége válságban van. Egyre több gyermeket látunk, akik menekülnek otthonról, vagy a televízió hamis világából próbálnak tájékozódni és megoldást keresni a saját, kicsi életük nehézségeire. Nemcsak a szülők nyílt harca hat mérgezően a gyermekekre, hanem az elfojtott, s a gyermek elől gondosan eltitkolt nehézségek is.

Családi csendesnap Ongán

Amikor szembesül az apuka vagy anyuka a problémával, érzi, hogy tenni kellene valamit. De mit?! Azután szomorúan beletörődik – bár érzi, hogy ezzel a baj ott tornyosodik napról napra –, s azt mondja: „Tudom, látom, de most nincs időm.” Talán akad olyan nap is, amikor komolyan szeretne

valamit mondani a szülő, de a gyermek szívében az kalapál: „Aki te vagy, az olyan hangosan beszél, hogy nem hallom azt, amit mond” (kínai közmondás).

S itt még lehetne tovább fűzni azokat, amik tönkre teszik a családok életét. Így pedig az az intés és tanítás, amiről a Példabeszédek Könyve beszél, soha nem lesz ékes koszorú és ékszer.

„Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt 127,5.) Egy ember Isten iránti szeretete abban is megmutatkozik, hogy azokkal az ajándékokkal, amiket az Úrtól kapott, hogyan bánik. Mivel egyre távolabb kerülünk Istentől, érthető, hogy egyre inkább feledésbe merül, hogy a családi fészek is Isten ajándéka. A tények önmagukért beszélnek, és jó lenne újtát állni ennek a folyamatnak.

Szeptember 18-án a Dunamelléki Református Egyházkerület katechetikai konferenciát tartott, amelynek témája a család volt. Két héttel később, október 2-án pedig az Abaúji Református Egyházmegye Ongán tartott ugyanezzel a címmel egy családi csendesnapot, a Missziói Bizottság szervezésében.

Közel hatvanan ültünk a templomban délelőtt tíz órakor, amikor Baksy Mária esperes asszony megnyitotta az alkalmat, s az 1Thessz 5,12-18. alapján hirdette Isten Igéjét.

Elsőként Molnár Sándor cserépfalui lelkipásztor szólt a családról, úgy, ahogyan az Isten üdvtervébe tartozik. Az első emberpár Istennel való kapcsolatáról beszélt, ami páratlan harmóniát tükrözött, de Ádám és Éva lázadásának következménye az lett, hogy elveszítettük ezt az állapotot. Szemléletesen ábrázolta az előadásában, hogy mit jelent az élet és halál közti szakadék, amely lezárja az átjárást. Az imádság erejének hatalma van, s nem szabad megfélekedni a hálaadásról egy-egy családtagért, akinek az imádsága a mi életünkre is kihat.

Fodorné Ablonczy Margit Kecskemétről érkezett, ahol

vallásánár. A család összetartó erejéről beszélt nekünk, aki maga is nagy családból származik, és Istennek hála, minden évben találkozik az egész család, ami mára száz főt számlál. Arra figyelmeztetett, hogy nem lenne olyan sok lelkileg beteg gyermek, ha a szülők között békesség lenne. Ma keveseknek adatik meg, hogy úgy szeressék őket, ahogyan arra szük-

elménytől. Ha Isten jelenlétében próbálnánk élni, a Sátánnak sem lenne lehetősége garázdálkodni.

A harmadik előadás előtt közösen megebedeltünk, hiszen amíg a templomban voltak a „nagyobbak”, a „kiseb- bek” egy bábjátékot és egy pantomimot láthattak. Dr. Enghy Sándor abaújszántói lelkipásztor előadásában bibliai példák- kon keresztül világította meg, hogy a nagy is csak akkor le- het nagy, ha az Úr szemében az. Isten népe csak úgy lehe- tünk, ha eszközökké válunk a Teremtő kezében. Csak ott le- het áldás, ahol Ő van az első helyen. Az előadása végén fel- tette ezt a kérdést: Miért jöttünk? Mit vártunk ettől a nap- tól? „Azért jöttünk ide, hogy Istenhez közelebb kerüljünk” – hangzott a válasz.

Aki meghallgatta mindhárom előadást, az már nem üre- sen tért haza, mert mindenki épülhetett ezen a napon. Az Ongai Gyülekezet nagyon sokat dolgozott ezért az alkalo- mért. Köszönjük nekik! Isten áldása legyen mindazokon, akik imádságban kérték az Ő segítségét.

„Éljetek egymással békességben. Kérünk titeket, testvé- reink, intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátoratlanokat, karoljátok fel az erőtlenekeket, legyetek türelmesek mindenki- hez.” (1Thessz 5,13b-14.)

Sipos-Vizaknai Gabriella
lelkipásztor, Vizsoly

A csendesnap közös ebédje

ségük van. Nagyon kevesen ülnek együtt a vacsoránál, sőt le- sem ülnek, arra pedig még ritkább a példa, hogy együtt imád- kozzanak. Pedig ezzel magunkat fosztjuk meg a közös lelki

Az alacskai ifjúság felvidéki táborozása

A nyáron újra alkalmunk nyílt át- látogatni Szlovákiába, hiszen másodszer rendezték meg Borzován a Református Tinitábort, amely most egy- ben Zenetábor is volt. Az idén kilenc fi- atal látott neki a nagy kalandnak, és úgy érzem, egyikünk sem bánta meg, hiszen rengeteg élményben volt részünk.

Az első nap utazással, ismerkedéssel telt, megismerhettük Borzovát is, azt a kis falut, ahol az egész hetünket töltöttük. A regge- lek elég nehezen indultak, nem igazán akartunk felkelni az ágy- ból, mert az éjszakák elhúzód- tak beszélgetéssel, de a regge- li tornák kellőképpen felnyitot- ták a szemünket. A napi prog- ramokból nem maradhatott ki a reggeli, illetve az esti áhítat, a csoportbeszélgetés, az előadá- sok, amelyekben olyan témá- kat vetettek fel, ami közel állt hozzánk; pl: „Fiatalok az élet küszöbén”- címmel. Ezeket a programokon kívül szabad

időnk is volt. A fiúk legtöbbször fociz- tak, métáztak, persze a lányok sem ma- radtak ki semmiből. Egész héten lehe- tőség nyílt a kézműves foglalkozásokra (gyöngyfűzés, olajfestés...). Akik sze- retnek zenélni, azok jó hangszereken játszhattak. El lehet mondani, hogy a héten a faluban nem nagyon volt csend, mert mindig volt, aki a gitárokat penges-

se. Nagyon sokat tanultunk egymástól. Kedden íjászkodtunk is, és este a tánc- házban eléggé elfáradtunk. Szerdán egy egész napos túra vette kezdetét, aminek a célja a Domicai cseppkőbarlang volt, ahol még csónakázhattunk is. Másnap mindenki izomlázra panaszkodott, de a jókedvünk nem hagyott el minket. Utol- só este tábortűzet gyújtottunk, beszél- gettünk előtte, megbeszél- tük a héten történeteket, hogy fog nekünk hiányozni ez a kis falu és persze a társaság. Szombaton könnyes szemek- kel vettünk búcsút egymástól, a tábortól, a felügyelőktől, és megígértük, hogy jövőre újra találkozunk.

Elek Judit
Alacska

Borsod-Gömöri Egyházmegye

SOLI DEO GLORIA

200 éves a templomunk – 1804-2004

Jubileumi hálaadó ünnepség a GÖMÖRORSZÁGBELI PUTNOK városában

Kegyeltes ünnepségsorozat színhelye volt az egykor Gömör-vármegyebeli Putnok város református egyházközségének gyülekezete 200 éves kőtemploma felépítésének évfordulóján.

Készülve az eseményre a presbitérium „ÖRÖKSÉGÜNK 2000” névvel 1999-ben Alapítványt hozott létre az elkövetkező nagy esemény és más jubileumi évfordulók, megemlékezések anyagi alapjának megteremtésére, áldozatkész hívek adományaik közvetítésére

Megbeszélések, egyeztetések során kialakult az ünneprend, az időpont, a meghívandók sora. Határon túli testvérgyülekezetek népes küldöttségeire számíthattunk. A fogadás, az elhelyezés és ellátás feladatait a lelkészházaspár négy gyülekezetének áldozatkész tagjai vállalták.

id. Gere Gábor putnoki lelkipásztor

S eljött a nagy nap. Az őszkezdet verőfényes napsugarai köszöntötték a korán kelőket, a messziről útra kelőket, az ünnepségre igyekvőket.

Megélénkült a város utcáinak forgalma. A szokásos háromszori hívogató harangszóra megteltek a több száz személy befogadására, elhelyezésére létesített ősi padosorok a szerényen, művészen ékesített puritán falak között.

A lelkész-szolgálók a református parókián gyülekezve az egyházkerület püspökének, egyházmegyei esperesének vezetésével indultak az ünnepség színhelyére, ahol az egybegyűltek or-

gonakiséretű énekszóval fogadták, köszöntötték a bevonulókat.

Az éneksorokat követően Gazda István esperes igeolvasását és imáját hallgatta a gyülekezet. Őt követően Csomós József hirdette az ígét, mondott imát, és osztott áldást arról a szövekről, amelyről az elmúlt két évszázad alatt tizenkét választott lelkipásztor, mellettük számos segédlelkész hirdette már e kőtemplomban az Igét, Isten üzenetét, teljesítve hitvalló, küzdel-

mes szolgálatát.

Záró énekként az „Ó seregeknek Istene, mely kedves gyönyörűsége a Te szerelmes hajlékidnak” kezdetű énekünk versei hangzottak el, amit Gere Gábor 28 éve helyben szolgáló lelkipásztor ünnepi köszöntése követett a márványalapú Úrasztalától, melyet ez alkalommal a nemes anyagú úrvacsoravételi tálca, kehely és keresztelőedények mint alkalmi szimbólumok ékesítettek.

Egyházkönyvek dokumentumai alapján Antal László presbiter idézte fel a templom építésének történetét zárásul Jubileumi hálaadás című alkalmi vessorait mondta el.

Endrődi Sándor Küzdők dala

című versének Berhész László tanuló által előadott szavaltával folytatódott az ünnepség, amit a gyülekezet vegyeskarának szolgálata követett Kun Zsuzsa karvezető vezényletével.

Ezt követően – a program szerint – köszöntések, megható visszaemlékezések hangzottak el a meghívott egyházi, önkormányzati személyek, a testvérgyülekezetek lelkipásztorai, küldöttségvezetői részéről olykor tolmácsok közreműködésével. Ennek sorában került ismertetésre Orbán Viktor volt miniszterelnöknek ez alkalomból az ünneplő gyülekezethez intézett levele.

Gere Gábor lelkipásztor köszönetmondása, általa az ajándékok átadása, majd a nemzeti Himnusz eléneklése után a torony alatti kijáratnál SOLI DEO GLORIA szövegkezdetű márvány emléktábla leleplezésére került sor az egyházmegye esperese által. A Jubileumi hálaadást egy tanuló kislány szavalta el, majd a SZÓZAT eléneklése után a temetői sírhelyek felé vezetett az út.

A templomtól a város főterén át a temetőig elvezető útvonalon eltöltött percek alatt – élénkítő, pihentető séta után – a putnoki

A leleplezett emléktábla

temetőben nyugvó, örök álmát alvó öt lelkipásztor sírjához, síremlékéhez vitt az út, ahol is főhajítás mellett, szalaggal díszített koszorúk elhelyezésével adóztak, emlékeztek a felkértek és a jelenlévők Színeyi Farkas Imre, Almási Balogh Béla, Kálniczky Endre lelkipásztorok, Juhász László esperes életére, itt eltöltött nemes szolgálatára, ami közel egy évszázadot tett ki. Koszorút helyeztek el a határon túlról érkezett vendégek Ablonczy Pál esperes sírjánál,

aki felvidéki szolgálatát követően itt élt halááig.

E kegyeletes megemlékezés után a Péczeli József Általános Iskola aulájába szolt az invitálás, ahol fehér asztal mellett közebédén vettek részt a meghívottak, küldöttek, vendégek, gyülekezeti tagok.

A pihentető délutáni órák után 18 órára ismét a templomba hívták vissza az ünneplőket a torony öreg harangjai, ahol és ahonnan az orgonazenére vá-

gyó, áhító gyülekezeti tagok és vendégek Andrásyné Mátyus Gabriella miskolci zenetanár, orgonaművész előadását végighallgatva, emlékezetes élménnyel gazdagodva, a színvonalas koncert szép emlékével térhettek otthonaikba.

SOLI DEO GLORIA.

Antal László presbiter
volt pataki diák

Református Óvoda Mezőcsáton

Nagy örömmel és hálaadással írtam folyóiratunk 1993. évfolyamának októberi számában arról, hogy '92 augusztus 30-án ünnepélyes templomi tanévnyitó istentisztelettel megnyitotta kapuit újra alapított református általános iskolánk, 16 kisdíákkal és két tanító nénivel. A második év kezdetén már volt miről beszámolni, egy év tapasztalata már segítette a jövő lehetségeit megfogalmazni. Mára arról számolhatok be, hogy az iskola 8 évfolyama felépült, első évfolyamos diákjaink jó része már főiskolás és egyetemista, ma 218 tanulókat 22 fős – jó vezető mellett jó közösséggé formálódott – tantestület tanítja és neveli.

Ez esztendei örömünk „Nagy hálaadásunk” (225. dicséret) pedig azért van, mert a 92-es születés után a gyülekezet nagy családja egy újabb családdal gazdagodott, egy kisebb testvérrel: az óvodával. Használok ezt a képet azért, mert egyrészt az iskola szervezetileg magában foglalja mint tagintézményt, másrészt ennek megszületése – hála legyen Istennek – köszönhető annak, hogy azok a szülők, akiknek idősebb gyermekei már itt jártak, vagy itt járnak az isko-

lába, nagyon szívesen adták volna gyermekeiket a szülői ház után első közösségként egy református óvoda közösségébe. Harmadrészt, négy évvel ezelőtt feleségem több tanító nénivel együttműködve megalapított egy Kismamakört. A bevezető áhítatok után az őket érintő kérdésekről volt alkalom beszélgetni, meghívott szak-

emberekkel konzultálni. Azt a segítséget kapták a gyülekezetben, amire leginkább szükségük volt, s azzal az igei látással gazdagodtak meg, jutottak elhatározásra, hogy ha már tudjuk, hogy az Úr ajándéka a gyermek, és imádságban hordozzuk őket, és próbálunk keresztyén szülők lenni, gyermekeinket úgy nevelni és neveltetni, akkor olyan óvodára lenne szükségünk, ahol ebben a szellemiségben nevelik gyermekeinket. Valamint megfogalmazták azt is, hogy az iskola kiegyensúlyozott tanulóutánpótlása is könnyebben biztosítható lenne.

Tavaly nyár elején megtörtént egy közvéleménykutatás felmérés, amelynek eredménye elindította a Presbitériumot az óvodaalapítás felé. Épületünk nem lévén az Önkormányzathoz kopogtattam be, elmondva szándékunkat, bízva abban, hogy megoldást találunk. Az óvodaalapítás szándékát és elvét támogatták, hiszen az alkotmányos

jogunk és az önkormányzat nem hozhat ellentétes értelmű határozatot, a gyakorlati megvalósulást azonban nem tudják támogatni. Külső forma híjával az ügy elveszni látszott „nem volt hely a vendégfogadóban” (Lukács 2), de még egy istálló sem látszott, még az sem kínálódott szállásul. 73 család szándéka most nem tud megvalósulni, így kezdtük 2003 szeptemberét.

DE AZ ÚR keleti szelet támasztott és ott is út készítettett, ahol nem volt út (Ex 14).

Megvásárolhatóvá lett az iskolánk szomszédságában álló félhektárnyi beépíthető belterületű ingatlan egy jó állapotú századfordulón épült épülettel. Egyházkerületünk vezetősége – megértve gondunkat, és fontosnak tartva ügyünket – hathatós segítséget adott. Advent idejére már a nevünkön volt az

ingatlan, és a tervezés elkezdődhetett, az események felgyorsultak. Németh Sándor építésztervező megőrizve az ót és megépítve vele együtt az újat, számunkra egy csodálatos, környezetbe illő óvo-

daépületet tervezett. A kivitelezést 2004. március 18-án kezdte el a SPIDI-BAU Kft. Gárdonyi Géza igazgató úr vezetésével. A műszaki átadás augusztus 17-én megtörtént. Az intézmény módosított működési engedélyét augusztus 30-án vehettem át a jegyző úrtól a Polgármesteri Hivatalban.

A tervezéssel és a kivitelezéssel egy időben folyt az intézmény belső felépítése, a tanári kar szervezése, a pedagógiai program elkészítése, véleményeztetése. Több egyházi óvodát meglátogattunk, a szokásos programokat mérlegettük, így szakmailag és lelkileg lehetőségeink szerint is jól felkészülten állhattunk a startvonalhoz. Augusztus 22-én délelőtt megtartottuk ünnepélyes óvodai tanévnyitó istentiszteletünket. Fő-

tisztelű Szűcs Endre főjegyző úr szolgált közöttünk, megtisztelve bennünket jelenlétével, majd meghallgattuk az első óvodai tanévnyitó beszédet Németh Sándorné Répási Judit óvodavezetőtől. Egy kis gyermekcsoport szolgálatát követően került sor a tízfős óvodai tantszület ünnepélyes eskütételére. A templomi istentisztelet után az óvoda főbejáratánál hallgattunk meg néhány verset az óvoda leendő kisgyermekeitől, majd együtt vágtuk át a nemzetiszínű szala-

got. Ezt követően az ünnepelő gyülekezet bejárta az épületet, meghatódottan és nagy örömmel látva és tapasztalva azt – minden előzetes több hónapos, a városban terjesztett rosszindulatú híreszteléssel ellentétben –, hogy nem volt hiábavaló a munkánk, és „mindaddig megsegített minket az Úr”

(1Sám 7, 12). Az óvoda 2004. szeptember 1-jén reggel 7 órakor a szülők és a bejövő 60 kisgyermek számára megnyitotta kapuit. „És lőn első nap...”, a következőkről pedig Isten segítségével majd a tavaszra tervezett ünnepélyes átadás alkalmá után szeretnék írni.

Gazda István esperes
Mezőcsát

Hálaadó istentisztelet Sajóbáonyban

A sajobányi templom

Szeptember utolsó vasárnapján délután 2 órára hálaadásra hívtak és szóltak a harangok. A meghívott vendégek, a gyülekezet tagjai örömmel jelentek meg Isten házában, szépen felújított templomában. Régi vágyuk és óhajuk teljesült a gyülekezet tagjainak, amikor augusztus elején elkezdődött a templom belső felújítása. A mindenható Isten erőt adott, anyagi segítséget teremtett az emberek szívében, hiszen amikor elindultunk, nem is gondoltuk, hogy a nagyközség lakói és az önkormányzat ilyen segítőkészek. Először csak a falat szerettük volna szigeteltetni, de utána az emberek összefogásának köszönhetően a padokat és az orgonát is felújítottuk. Az ünnepi istentisztelet a gyermekek szavalatával kezdődött el. Az igeszolgálatot Fukk Lóránt egyházmegyei főjegyző végezte a Péter első levele második részének 5-

6. versei alapján. Bányiné Varga Erzsébet, helybéli lelkipásztor rövid beszámolót tartott a felújításról, és megköszönte az adakozóknak a segítséget. Nagy Imre polgármester szavai után a meghívott vendégek, lelkipásztorok egy-egy igeverssel köszöntötték a gyülekezetet. Istentisztelet után a gyülekezeti teremből vonultunk át szeretetvendégségre, a meghívott vendégeket, lelkipásztorokat a helyi önkormányzat éttermében vendégelte meg a polgármester úr.

Bányiné Varga Erzsébet
lelkipásztor
Sajóbáony

Hálaadás a felújított templomban

Emléktábla avatás Tiszatarjában

Ünnepi istentiszteletre hívogattak a harangok Tiszatarjában 2004. augusztus 22-én délután. A gyülekezet közösen emlékezett a kései utódokkal a faluban élt Édes Gergely költőre, lelkipásztorra, valamint fiára, az 1843-tól 1863-ig helyben szolgáló Édes Albertre és unokájára, az 1863-1900-ig helyben szolgáló Édes Vincére. Az igehirdetésben nagytiszteletű Gazda István, a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye esperese a Zsidókhoz írt levél 13,7-8 és 17 alapján kiemelte az előjárókról való megemlékezést, hogy azok, akikre a gyülekezet emlékezik e településen, több mint fél évszázadon át a lelkek őrizői voltak. Az igehirdetés szolgálata után Máté István tanár, könyvtáros beszélt a már említett három Édesről, majd Édes Gergely „A jó keresztyénhez” című versét Bögre Dávid tolmácsolásában hallhatta a gyülekezet.

Ezután az ünnepség a parókia udvarán folytatódott, ahol a községben élt három Édesnek emléktáblát készítettő Slezák

Ferencné Édes Irén a ma élő leszármazottak nevében emlékezett. A parókia utcai falára elhelyezett emléktáblát Slezák Ferencné Édes Irén és Szendefy Pálné Édes Ildikó leplezte le. Az emléktábla alá felhelyezésre kerültek az emlékezés koszorúja a Tiszatarjáni Református Egyházközség, valamint az Édes család részéről. A gyülekezet lelkipásztora a Lukács 19,40b alapján emlékező beszédében buzdított az emlékezés mellett hálaadásra és bátor hitvallásra, ahogyan a gyülekezeti jegyzőkönyvek tanúsága szerint tették e településen is neves lelkipásztor elődök és hitvalló ősök. Az emléktáblánál a gyülekezet és a jelenlévők együtt énekelték a 278. énekünk 8. versét. Az ünnepség az egyházközség szeretetvendégségével zárult.

Harkai Erzsébet lelkipásztor

Egervölgyi Egyházmegye

Hálaadás és öröm Mezőnagymihályon

„Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról még pedig mint megfeszítettéről.” – hangzott az Ige az első Korinthusi levélből, szeptember 26-án Mezőnagymihályon, ahol hálaadó és beiktató nap volt a gyülekezetben. Ébredésről és életről volt szó a beiktatott lelkipásztor igehirdetésében. Ez csak úgy történhet meg, ha a gyülekezet minden tagja, apraja és nagyja munkálkodik. Ezen. Mert csak úgy lesz ébredés, élet egy gyülekezetben, ha Jézusról, az örökélet Uráról tudnak csak egyedül. Ha betölti a templomot, a családi otthonainkat, szívünket. Ha nem mi vagyunk elsősorban fontosak, hanem Ő. Ha nem magunkról beszélünk, nem véghez vitt dolgainkról büszkélkedve, hanem Istentől, aki cselekszik életünkben és életünk által.

A gyülekezet Istennek adott hálát azért, hogy megújulhatott a templom tornya, valamint ha-

jórészenek fedése. A közel 12 millió forintos beruházás pályázat útján, egyházkerületi építési segély által és önerőből, az egyházközség tagjainak áldozatkész adakozásából valósulhatott meg.

A hálaadó istentisztelet keretében dr. Kádár Zsolt, az Egervölgyi Egyházmegye esperese beiktatta lelkipásztori tisztebe a már több mint három éve itt szolgáló Nagy Zoltán Csaba lelkipász-

tort. Az egyházmegye esperese az óráló felelősségéről szolt, az Ezékiel próféta könyvének alapján.

Az ünnepségen jelen voltak és köszöntötték a lelkipásztort és a gyülekezetet: Csomós József az egyházkerület püspöke, Ábrám Tibor egyházkerületi főgondnok, Tállai András országgyűlési képviselő, Peterdi Béla egyházmegyei gondnok, az egyházmegye lelkipásztorai és a barátok. Az alkalmon szolgált a mezőnagymihályi aszszonykórus, a mezőkeresztési férfikórus, és a gyülekezetből gyermekek szavalattal. A gyülekezet gondnoka Dövényi Nagy Ferenc beszámolt a felújítási munkálatokról.

Szeretnénk nemcsak külső felújításról, hanem egy másik fontos eseményről is beszámolni. Fontos a külső, de talán még fontosabb a belső építkezés. Isten megajándékozott bennünket egy nyári négynapos programsorozattal.

dr. Kádár Zsolt esperes iktatta be Nagy Zoltán lelkipásztort

Hála az Úrnak, hogy mindig ad lehetőségeket, alkalmakat, nyitott ajtókat az ébredésre. Ilyen Istentől elkért és kapott lehetőség volt, ahol az élet jelei mutatkoztak meg, az a programozat, mely az Örömhír Napok elnevezést kapta. Próbáltuk az egész községet megmozgatni, és mindenkinek programlehetőséget adni, mindenek előtt az Evangéliumot eljuttatni, közelebb vinni mindenkire. A délelőttökön ruhaosztás volt, amiben a Kelet-Európa

Misszió segített bennünket. Délután a gyermekeket hívtuk Örömhír klubba. A gyerekalkalmak rendezésében a Vasárnapi Iskola Szövetség segített. Rendeztünk hímezőiállítást szinte az egész Kárpát-medencei magyarság tájegységeinek anyagát felölelve. Volt orgonahangverseny, szélesvásznú filmvetítés, keresztyén könyvek árusítása, és természetesen a legfontosabb esemény minden este az evangélicizáció volt, amit szabadterén tartottunk, Mátyás Sándor,

Csögör Orsolya és Taraczközi Gerzson szolgálatával.

Éreztük az áldást az evngélicizáción, és tapasztaltuk, hogy a programok nem voltak hiábavalóak, mert már érdeklődtek, hogy mikor lesz újra ilyen alkalom. Ha az Úr készít ilyen lehetőségeket számunkra, újra élni fogunk vele. Soli Deo Gloria! Egyedül Istené a Dicsőség!

Nagy Zoltán Csaba lelkipásztor
Mezőnagymihály

Református általános iskola Átányban

Szeptember 1-jén megnyitotta Skapuít Heves megye és egyben az Egervölgyi Református Egyházmegye első református általános iskolája Átányban. Az iskola ünnepélyes átadására, megnyitására szeptember 18-án került sor. A gyülekezet lelkipásztorának, Ferenczfi Zoltánnak az iskola ünnepélyes megnyitójára kiküldött meghívóleveléből idézünk:

„ORANDO ET LABORANDO”
„Neveld a gyermeket
a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik,
akkor sem tér el attól.” (Péld.22,6)

„Nemcsak az Egervölgyi Református Egyházmegye, Átány Község Önkormányzata is támogatta az iskolaalapítás gondolatát azzal, hogy használatra átadott az egyházmegyének egy, a falu központjában, a templom és a parókia tőszomszédságában levő épületet. Az egyházmegye felújította, kibővítette az épületet, így az I. ütemben lét-

A művészeti iskolának helyet adó épület

rejött egy 3 tanteremből, tanári szobából és a szükséges szociális helyiségekből álló iskola. Iskolapadokat és egyéb berendezési tárgyakat a Miskolc-Diósgyőri és a mezőcsáti református általános iskolától kaptunk. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani érte! Azt még nem mondhatjuk, hogy minden szükségességgel rendelkezünk, de bízunk abban, hogy kapunk még segítséget máshonnan is.

(...) Az oktatás mellett szeretnénk – a többi református iskolához hasonlóan – mi is nagy hangsúlyt fektetni a református szellemiségre és a keresztyén erkölcsi nevelésre. Meg vagyunk győződve arról, hogy iskolánknak a környező településekre is nagyon komoly kisugárzása lesz. Jelentőségét tekintve már most is túlmutat önmagán, hiszen itt nemcsak iskolát építettünk, hanem missziós bázist is. Mindent meg fogunk tenni annak érdeké-

ben, hogy az iskolában színvonalas oktatás folyjék, s jól képzett gyerekek kerüljenek majd ki onnan. Igazi célunkat mégis akkor fogjuk elérni, ha református fellegvőrrá tudunk válni.

(...) Az iskola művészeti általános iskolaként fog működni. A művészeti oktatás keretében a Hevesi Állami Zeneiskolával karöltve a 2004/2005-ös tanévben zenei előképzőt indítunk. A későbbiek során a zene mellett tervezzük még néptáncot, népművészetet (hímzés, szövés, agyagozás) és néprajzot is oktatni. Célunk, hogy tanulóink művelt, jellemes keresztyén embereké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges, áldozatkész polgáraivá váljanak, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni. Ehhez kérjük az Úr Isten áldását és testvéreink imádságos szeretetét.”

Ferenczfi Zoltán lelkipásztor
Átány

Ünnepi istentisztelet az átányi templomban

Az átányi művészeti iskola első osztálya

Nyári angoltábor

Immár hatodik alkalommal rendezhettük meg a nyári evangélizációs angoltábort a nagyvisnyói gyülekezetben. Ezeket a táborokat helyi segítőkkel, lelki barátokkal és nem utolsósorban az Észak-Amerikai Református Egyház nyári missziós csapataival rendezzük, akik évről évre más-más fel-

állításban érkeznek hozzánk. A holland gyökerű fiatalokkal nagyon könnyen és gyorsan megtaláltuk a közös munkálkodás útját, módját. Az első öt tábor „napközis” jelleggel működött, s így a nagyvisnyói fiatalokon, gyerekeken kívül csupán néhány szomszédos gyülekezetből tudtak még mások is bekapcsolódni. Az első öt év megszokott programját ebben az évben módosítottuk és bentlakásos tábort szerveztünk Hejécén. Ennek csak egyik oka volt az, hogy újítani kell, a másik – egy szintén nagyon fontos ok – a nyitás szándéka volt, esetünkben elsősorban az Egervölgyi Egyházmegye gyülekezeteinek ifjúsága felé. Voltak, akik éltek is a meghívással, és egy szerintük is remek táborban vehettek részt. A tábor

záró estjén mindannyiunkat megdöbentő őszinteséggel mondták el a fiatalok azokat a régi, feldolgozatlan, kibeszéletlen terheiket, sebeiket, melyeket abban a légkörben most végre lerakhattak. Az alkalmanként súrlódásoktól sem mentes hét után többen azt mondták el örömmel, hogy más emberként mennek haza, és jövőre is szeretnének eljönni. Újra megtapasztalhattuk, hogy nem csupán a stáb dolgozott, de Isten maga munkálkodott közöttünk és bennünk. Azzal a reménységgel készülünk a következő évre, hogy még többen szembesülhetnek majd azzal, hogy az Evangélium nem csupán egy hír, de életet formáló, örömmel megtöltő erő!

A beszámolót az együtt munkálkodó csapat nevében írta: Victor János nagyvisnyói lelkipásztor

Zempléni Egyházmegye

Presbiterportré

Beszélgetés Barathy Györggyel, Zemplénagárd polgármesterével

– Tudom, hogy ön pedagógus, de az sem titok, hogy már a családi otthonból hozza magával az élő hitet. Milyen is volt gyermekora, abban az időben hogyan kötődött a család az egyházhoz?

– Gazdálkodó, földműveléssel foglalkozó, rendíthetetlen istenhitben élő református családban születtem. Az '50-es évek kommunista terrorja nem kímélte családomat sem. Persze ez mit sem változtatott nagyszüleim és szüleim erős szálakkal kötődő egyházhoz tartozásán. Áldott emlékü nagyapám hosszú ideig a zemplénagárdi református gyülekezet gondnoka és „száraz” kántora volt. Édesapám is presbiter volt. Úgy emlékszem, számomra mindig biztonságot jelentő szülőházam szobájának falán először dédnagyanyám kinagyított fényképével ismerkedtem meg, majd a háborúban el-

halt nagybátyám huszárképeivel. Amikor már a betűk is érdekelték, ezeken a képeken lévő szövegeket olvastam és tanultam meg először. Dédnagyapám egyik képe alatt az alábbi idézet olvasható: „Ahogy én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.” Nagybátyám huszárképe alatt pedig ez: „Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, hiszek ’magyar ország’ feltámadásában.”

Nagyapám naponta mesélt könyvből, fejből, mesélt történeteket, és mindig kész volt válaszolni kíváncsi gyermek kérdéseimre. Esténként együtt imádkoztunk és énekeltünk is. Az egyházi énekek mellett népdalokat is tanított velem. Ebben az időben szüleim – akik hála Istennek még ma is jó egészségben élnek – jóval kevesebb szabad idővel rendelkeztek a tömérdek munka mellett. Lakásunkkal szemben az

út másik oldalán volt és van a református templom és a volt református iskola. Arra nem emlékszem, hogy valaha is küldtek volna a templomba. Hat éves koromig nagyapám mellett ültem az első padban, ezt követően pedig a karban. Az istentiszteletek mással össze nem hasonlítható varázslatossága máig is áthatja egész belsőmet.

A hatalom tilalma ellenére általános iskolai tanulmányaim ideje alatt mindig jártam hittanra. Néhai Nemcsik Endre, felejthetetlen emlékü lelkipásztor nagy szeretettel és odaadással tanított bennünket. Gyermekkoromban rendszeres templomba és hittanra járásomnak köszönhetően megtanultam a régi énekeskönyv akkor használt énekeit.

Középiskolában és a főiskolai időben az otthontól valló távollét miatt olykor távol maradtam az istentiszte-

letektől, de nem távolodtam el Istentől, az egyháztól, a gyülekezetemtől. Meg kell mondanom, hogy gyakorlatilag erre soha senki nem akart rábírni. Hovatartozásomat soha nem kellett hangoztatnom, mert akik ismertek közelebbi és távolabbi környezetemben, tudták, hogy rendíthetetlen református kálvinista vagyok. Ilyen módon soha meg sem kísérelték azt, hogy kommunistává, ateistává neveljenek.

Talán meg kell még említenem, hogy a családom egyházhoz való tartozását minősíti, hogy nővérem néhai Király Tibor felesége volt, akik féltve, de bátran gondozták a zemplénagárdi református gyülekezet dolgait.

– Hány éve tölti be a presbiteri tiszte? Mióta polgármestere a községnek?

– A presbiteri tisztségemet 1985 óta töltöm be. Ezt megelőzően gyülekezetünk hagyománya szerint csak koros, tapasztalt férfiak tölthették be (nálunk még ma is csak férfiak alkotják a presbitériumot). A polgármesteri tisztséget a rendszerváltás óta, 1990-től folyamatosan töltöm be társadalmi megbízatási formában.

– Hogy fér meg együtt a hivatása és a két választott tisztsége?

– A hivatásom és a két választott tisztség ellátása számomra nem összeférhetetlen. Ha az ember saját magában rendezni és rendszerezni tudja a dolgokat, akkor így a három dolog alkot egészset. Az önkormányzat az általános iskola fenntartója, és elvárásai vannak az iskolával, ezen belül az oktatással és neveléssel kapcsolatban. Mint pedagógus tudom, hogy milyen feltételeket kell biztosítani ahhoz, hogy az oktatási intézmény megfelelhessen az elvárásoknak. Ugyanakkor azt is tudom, hogy mi az a teher, ami a pedagógusokra és gyermekekre rakható. Mint polgármester tudom és tudnom kell, hogy a településen lévő közösségek, gyülekezetek a település teljes közösségének elválaszthatatlanul fontos részei, ezért az ott lévő gondokról, eredményekről folyamatosan tájékozodom és természetesen én is tájékoztatom a lelkipásztorot, illetve lelkipásztorokat. Mint pedagógus fontosnak tartom a gyermekek, a tanulóifjúság hitbeni nevelését és et-

kai milyenségét.

Településünkön az külön szerencse, hogy Egeressy Gábor református lelkész immár négy esztendeje a település körzeti általános iskolájában angol nyelvet tanít óraadóként. Így közvetlenül tapasztalja az alapfokú oktatás, nevelés gondjait, lehetőségeit, eredményeit. Az itt említett tény minősíti Zemplénagárd Önkormányzatának és gyülekezeteinek kapcsolatát is.

Településünkön három keresztyén felekezetnek van élő gyülekezete két templommal és egy kápolnával, amelyek fenntartása sokszor meghaladja a csökkenő létszámú gyülekezetek teherbírását. Ezért az önkormányzat támogatja valamennyi egyház munkáit. Ez a támogatás egy-két évtől eltekintve rendszeresnek mondható. Nagyságát tekintve ez esztendőben 200-200 ezer forint.

– Milyen nagyobb gyülekezeti munkák voltak a közelmúltban, és mint polgármester miben tudott segíteni egyháznak?

– Gyülekezetünkben az utóbbi időben szinte minden esztendőben folytak építési munkák. Ilyenek a toronysüveg átépítése, a parókia felújítása, csatornázás valamennyi épületen és a bádogtetőzet festése. Ezek mellett vezeték gázfűtéssel láttuk el az imatermet és a parókiát. Az építkezésekhez és felújításokhoz a gyülekezet tagjai szinte erőn felül adakoztak, de jól jött az egyházkerület és az önkormányzat támogatása is. A kérdésnek az a része, hogy a polgármester miben tud segíteni az egyháznak, nem vonatkozhat csupán anyagiakra, mert a dolog ettől sokkal mélyebbre ható. Fontos az, hogy a polgármester ismerje és elismerje az egyház létének fontosságát, helyét, szerepét az egyén és a település életében, és ennek megfelelően kezelje az ezzel kapcsolatos ügyeket. A keresztyén hittel kell élni, gondolkodni és irányítani.

– Legyen jó, szóljon arról is, hogy mit jelentett és hogyan érződik a trianoni határ jelenléte a község közelében?

– A trianoni határ, az országcsönkítés valósággal tönkretette, kilátástalan helyzetbe hozta Zemplénagárdot. Településünk azt megelőzően a Bodroghöz

egyik legnagyobb és leggazdagabb települése volt. Gazdagságát az itt élt elődeink szorgos munkája teremtette meg. Szarvasmarha tenyésztése legendás volt. Az értékesítés Munkács, Ungvár, Kassa vásárain történt. A trianoni határ megjelentével a település teljesen elzáródott. A legközelebbi városok gazdálkodásának át kellett volna alakulnia, és új piacokat kellett volna keresnie. Minderre nem volt idő, mert a II. világháború, a kommunizmus megjelenése tovább rontott a lakosság életén. A kommunizmus bűne az egyetlen összekötő kapocs, a kisvonal megszüntetése, teljesen kilátástalanná tette a helyzetet. Az emberek nem látván a megélhetés biztosságát, elvándoroltak. Az 1960. évi 2600 fős lakossági szám napjainkra 920 főre zsugorodott.

– Vannak-e javuló kilátások, hogy a szomszéd ország is az Európai Unió tagja lett? Mit jelent ez Zemplénagárdnak?

– Kilátásaink lehangolóak. Nincs munkahely, siralmasak az útviszonyok és a közlekedés. Állapotunkon nem érződik az uniós tagság, mivel a határ gyakorlatilag megmaradt, és egyébként is a szlovákiai oldalon lévő települések (Nagytárkány, Kistárkány, Bély) hasonlóan nehéz helyzetben lévő települések. Szabad átjárhatóság esetén talán a nagyvasúti közlekedés elérhetősége jelentene némi előnyt.

– Hogy látja emberileg a település jövőjét?

– A település jövőjét nem tartom biztatónak. Az embereknek vissza kellene térni a régen honos növények termesztéséhez, amelyek kedvelik azt a talajt, azt a területet, és az állattartáshoz, mert ahhoz is megvannak az adottságok. Persze előbb az államnak úgy kellene gondoskodni az itt élő polgáraitól, hogy a megtermelt javak értékesítését garantálja, nem pedig úgy, hogy az Unión belül lemond a piacigényről, és helyette felvásárlóként jelentetnek meg bennünket.

– Hogyan képzei református egyházunk jövőjét ezen a helyen?

– A Zemplénagárdi Református Egyházközség, gyülekezetünk jövőjét úgy látom, hogy nagyban függ az itt

elő emberek anyagi, gazdasági helyzetétől, ami a fenntartást illeti. Próbatételek napjait éljük, de Isten gondviselésében bízva azt mondom, hogy Ő vigyáz ránk, és oltalmaz bennünket mindennapjainkban, bölcsességet és jó gondolatokat ad országunk vezetőinek, amelyekel kivezetnek bennünket a gazdasági nehézségekből, egyházát pedig nem ingatja meg ez a nehéz korszak. Volt már hasonló a történelemben.

– Milyenek látja a jelenlegi hittanosok és iskolások holnapját itt,

Zemplénagárdon?

– A jelenlegi hittanosok általános iskolai korosztály, 14 éves korában útra kél, hogy folytathassa tanulmányait Sárospatakon vagy Sátoraljaújhelyen. Az 4-5, esetleg több éves időszak. Ekkor a távollét miatt távol kerülnek látókörünkől, nem ismerjük mindennapjait ebben az időben. A távollét, az utazási nehézségek többeket távol tartanak a vasárnapi istentiszteletektől, de vannak, akik így is szakítanak időt, és hűséggel járnak templomba. Később so-

kuknak lakhelyet kell változtatniuk a majdani munkahelyük miatt, de bízom abban, hogy majd ott megtalálják az ő gyülekezetüket, és annak hűséges tagjai lesznek, hogy nem volt eredménytelen, semmibe vesztett gyermeki, hitbeli nevelésük.

– Hálás szívvel köszönöm a beszélgetést. Életére, munkájára Urunk gazdag áldását kérem.

Dr. Sándor Endre

„Sasszárnyon hordozott...”

(264. dicséret 2. verse)

Beszámoló a sátoraljaújhelyi gyülekezet nyári táboráról

A sátoraljaújhelyi gyülekezet ebben az évben immár 9. alkalommal töltötte el együtt a nyár egyik hétét. A gyülekezeti táborra 2004. augusztus 9-13 között került sor a berekfürdői Megbékélés Házában. A hét témája „Sasszárnyon hordozott...” volt, mely cím vonatkozott az előadások, illetve az esti evangelizációk alkalmaira is. Hétfőtől péntekig nagyon gazdag program várt a táborban feltöltődni vágyó 97 résztvevőre. Testi-lelki felüdülésben részülhettünk; barátságok alakulhattak és mélyülhettek; megismerhettük egymás véleményét – ami természetesen nem mindig volt megegyező a sajátunkkal –, átélhettük, hogy Isten valóban sasszárnyon hordozott és hordoz; illetve tapasztalhattuk, hogy az üdülő neve valóság: megbékélhettünk Istennel.

Az első nap délutánján folyamatosan érkeztek a gyülekezeti tagok az üdülőbe, és mindenki elfoglalhatta a szobáját. A főépület luxuskörülményeitől a B épület kicsit régebbi kivitelezésű szobái sem maradtak le. A megérkezés és kipakolás után kaptunk egy általános tájékoztatót a gyakorlati tudnivalókról, majd megalakultak azok a csoportok, melyek a hét folyamán együtt dolgoztak, és a pénteki gálára együtt készültek fel.

A csoportoknak az volt a feladatuk, hogy a hét során elhangzó előadásokat megbeszéljék, illetve a kijelölt igeszakaszról elmélkedjenek. A keddi napon az előadást Csaholczi Lászlóné Kádár Marianna óbudai lelképásztortartotta Sasszárnyon hordozott – családi élet, örömök, válságok cím-

mel. Az előadását a nagytiszteletű asszony egy Füle Lajos idézettel kezdte: „...a családi otthon tükörterem”. Ezután beszélt a család Istentől adatottságáról, bibliai alapjairól, példáiról; a társkeresés fontosságáról és kérdéseiről; az egyedülálló emberek áldásos életéről; a csonka családokról; és az egyház hatalmas felelősségéről és feladatáról ebben a kérdésben.

A szerdai napon dr. Imre Mihály debreceni professzor tartott előadást Sasszárnyon hordozott – magyar történelem, költészet címmel. A professzor úr előadása Kölcsey Himnusz című költeménye köré összpontosult. Arról beszélt, hogy nemzeti imádságunk nemcsak úgy a levegőben lóg, hanem annak komoly történelmi alapjai vannak, szoros kapcsolatban a reformáció szelleméhez. A XVII. századi irodalmi alkotások szerzői abból táplálkoztak, hogy ők a közösség szószólói, közbenjárói (de nem üdvközvetítői). A XIX. században ilyen szerepet tölt be Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye, mely nem véletlenül kapta a nemzeti imádság nevet is.

A 4. versszakban például nagyon jól megmutatkozik a bűnbánat, mely a törököt mint Isten büntetését látja a magyarság életében: „Hajh, de bűneink miatt... töröktől rabigát vállainkra vettünk.” Beszélt még Imre Mihály a magyar protestantizmus irodalmáról, Bornemissza Péter és Balassi Bálint protestantizmushoz kötődéséről.

Csütörtökön dr. Nagy Sándor, a zsinat világi főgondnoka tartott előadást nekünk a Magyarországi Református

A pénteki gála egyik csoportja

Egyház örömeiről, problémáiról és reményeiről Sasszáron hordozott – anyaszentegyház, gyülekezet címmel.

Öröm, hogy a feszültségócokat megszüntették, a zsinat dolgozik, lett a zsinatnak zárszámadása, a demokratikus választás és az előkészítő munka megvalósult, javult a Kárpát-medencei kapcsolat, fejlődik az elektronikus média, javultak a belső párbeszédék, a kifelé történő állásfoglalások jobbakk.

Probléma, hogy nincs valódi missziói stratégia, nem tudjuk elérni az összes egyháztagot, a presbitériumok formálisak.

Reménységünk pedig, hogy új gyülekezetek alapíttatnak, az adakozókészség megnő, az intézmények irányítását decentralizálják.

Az első napon, miután a csoportok megalakultak, és a tagok összeismerkedtek, az egész gyülekezet együtt foglalt helyet az étkezőben a bőségesen terített asztal mellett, melyről el lehet mondani, hogy egész hét folyamán bőséges és tápláló ételekkel volt terítve reggel, délben és este is. Minden reggel a reggeli után áhítat volt, melyeken Csaholczy László lelkipásztor, Kádár Ferencné lelkipásztor, Kovács Tamás segédlelkész és Nádas Erika teológus szolgáltak. Estéknként, miután testünket ismét jóllakattuk, a lelkünk táplálása következett: az esti evangelizáció hétfőtől csütörtökig, mely alkalmakon Kádár Ferenc lelkipásztor hirdette közöttünk Isten ígését. Az evangelizáció textusai a 2Móz 19,1-8 különböző részei voltak. Az első este címe: Tábor Isten közelében; a második: Isten kiáltása; a harmadik: Isten többet ígér; a negyedik: Egy akarattal; az utolsó alkalom, pénteken kora délután – mely egyben az úrvacsora közössége is volt – a Legyetek készen címet viselte.

Persze a sok szellemi és hitbeli felfrissülés mellett arra is maradt idő, hogy pihenjünk és szórakozzunk. Minden

délután szabad foglalkozások voltak, melyek nagy része a strandon telt el, de voltak olyanok is, akik olvasással, sétával töltötték el ezeket az órákat. Estéknként az evangelizáció után pedig még volt lehetőség társasjátékozni, beszélgetni, vagy egyéb módon eltölteni lefekvésig az időt.

Feltétlenül szólnunk kell a gyülekezeti táborainkban szokásos anygalkázásról, melynek lényege talán mindenki előtt ismeretes. A tábor elején mindenki kihúzott egy kosárból egy nevet, és akit kihúzott, annak az embernek ő lett az anygala. Azt jelenti ez, hogy minden nap kedveskednie kellett neki valamivel. Akár egy-egy aprósággal, akár egy énekkel, egy igeverssel. Lényeg, hogy érezze az illető a törődést, az odafigyelést a másik részéről. A hét utolsó napján pedig kiderült, hogy ki kinek volt az anygala, nem kis meglepetéseket okozva egymásnak.

Elmaradhatatlan volt a zene, az éneklés jelenléte ezen a héten. Énekkar verbuválódott erre a pár napra; énekesfüzet került kiadásra, és persze a hangszerek is velünk jöttek Berekfürdőre, ezzel is emelve a hét színvonalát.

A hét zárása, ünnepi alkalma – az úrvacsorai közösség előtt – pedig a pénteki gála volt, ahol minden csoport bemutatott egy-egy kis műsort. Ezekben a kis előadásokban énekek, biznyságtételek, versek szerepeltek, melyek megmutatták, hogy pár nap alatt is csapattá tud formálódni néhány ember.

Így telt hát el a sátoraljaújhelyi gyülekezet nyári tábora, és bizton merem állítani, hogy mindenki jól érezte magát ebben a pár napban. Jövőre, ha nem is feltétlen ugyanott – Berekfürdőn –, de mindenképpen ugyanilyen tartalmas táborozásban reménykedünk.

RA

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

Gyülekezeti kirándulás Dunántúlra

Június 20-án Sárospatak volt házigazdája a zempléni presbiterek vasárnapjának. Az istentiszteletet követően dr. Erdei Pál egyházmegyei gondnok és Sipos István gyülekezeti főgondnok köszöntötte az egybegyűlteket. A Lorántffy teremben folytatódó alkalmon dr. Hörcsik Richárd országgyűlési képviselő tartott előadást, végül Lakó János zempléni presbiteri szövetségi elnök mondott záró szavakat. A közösség megemlékezett elhunyt elnökéről, Sóhajda Péterről.

Június 26-án Cigándon az egyházmegyei nőszövetségi konferencián dr. Pásztor Jánosné országos elnök előadása valamennyi hallgató szívét-lelkét megragadta.

Hallhattuk az alkoholizmusból szabadultak biznyságtételét is, hogyan állt helyre a családi életük Isten szabadító kegyelme nyomán. A rendezvényen, ahol a cigándi gyülekezet nagy szeretettel látta vendégül az igen népes számú gyülekezeti nőszövetségi küldöttségeket, a sárospataki énekkar adott zenés szolgálatot.

Június 27-én a hagyományos pataki öregdiák-találkozón az idén dr. Horváth Barna ny. esperes, teológiai tanár, 50 éve érettségizett öregdiák hirdette az Igét. A gyülekezet köszöntését az énekkar erősítette meg Kodály Zoltán 114. genfi zsol-tára előadásával.

A templom külsejének renoválása

A templom siskaja is megújult

lyamán meglátogatták a veszprémi érseki palotát, a pannonhalmi apátságot, a fertői Eszterházy kastélyt, a nagycenki Szécheny kúriát. Sétát tettek Sopron történelmi belvárosában, felüdültek Bükfürdő vizében, valamint bejárták Pápa

Július 10. Volt tanítványai és tisztelői jelenlétében felállításra került Palumbo Gyula tanár úr síremléke a pataki temetőben. A Pataki Diákok Baráti Társasága (Miskolc) által szervezett megemlékezésen méltató beszédek hangzottak el a tanítványok, a tanártársak nevében.

Július 30. Háromnapos gyülekezeti kirándulásra indultak a pataki reformátusok a Dunántúlra. Az út fo-

Helyzetű gyermekek látott vendégül a gyülekezet

nevezetességeit. Lelki feltöltődésüket szolgálta a pannonhalmi vecsernyén és a pápai istentiszteleten való részvétel.

Augusztus 2. Hátrányos helyzetű gyerekek fogadása. Egy hétig a sárospataki református ifjúsági ház vendégei voltak azok a gyerekek, akik egy Veszprém melletti nevelőotthonban élnek. Nevelőtanáruk egykor Sárospatakon élt, és átítatta ittlétük idején növendékeit is a „pataki szellemmel”.

Augusztus – Muzsikáló Sárospatak. Három zenei fesztiválnak adott otthont az idén Sárospatak. Az első nemzetközi kórusakadémia és karmester-továbbképző vezetője Farkas András volt, ő vezényelte a pataki templomban a záróhangversenyen Mozart: Requiem című művét. Ezt követte a Crescendo con Spirito, a keresztyén zenészek nemzetközi mesterkurzusa, akik a város szinte minden helyét bejárva naponta adtak koncerteket, missziói céllal és életvitellel. Végül a Zempléni Fesztivál eseményei örvendeztették meg a Bodrog-parti Athén lakóit. A református templom három hangversenynek adott otthont, mely közül kiemelkedett az augusztus 13-i zenés istentisztelet. Bach e napra írt kantátái hangzottak el korhű hangszereken és előadásmódban. A gyülekezet e napon tartotta kerti piknikes hálaadó napját is együtt a népes muzsikuss és zenehallgató vendégsereggel.

Szeptember 19. Énekkari látogatás Olthévízről. Székelyföld kis faluja két évvel ezelőtt énekkart alapított, hogy településük közösségi életét gazdagítsák, és általa hírért vigyék településüknek. A sárospatakiak vasárnapi istentiszteleten hallhatták őket, Igét hirdetett lelkipásztoruk, Veres László. Meghatottan tapasztalta meg a gyülekezet, hogy a megpróbáltatásban élő testvéreink erősítették hitünket, magyarságtudatunkat.

Október 3. Tízéves a sárospataki templomi énekkar. Az 1882-ben alapított énekkar 10 évvel ezelőtt szerveződött újjá. A jubileumi napon öt énekkar részvételével ünnepeltek ez alkalomból. Szatmárnémetiből a Láncos Templom Énekkara, az Echo kamarakórus Bicske-Alcsútról, valamint Patakról a város és a református gimnázium kórusa működött közre. Mintegy kétszáz énekes ajkán zendült meg a Magyar ének, Gárdonyi Zsolt szerzeménye, valamint több összkari mű.

Október 23. Kiállítás a templomgalérián. 1956-os eredeti újságokból nyílt kiállítás tiszteleg 56 mártírjainak emléke előtt, melynek megnyitója részét képezte a Református Kollégium és Sárospatak városa ünnepi megemlékezéseinek.

Megújult a sárospataki templom. Az épület külső homlokzata és toronysisakja új ruhába öltözött az ősz folyamán. A munkálatok sárospataki erőforrásból készültek el, 50% saját erő, és 50% önkormányzati támogatás formájában.

Intézményeink

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből

Száz éve született dr. Jakó János

Dr. Jakó János kollégiumi orvos munka közben

lékezett meg elődjéről és életművéről.

Dr. Jakó János 1904. július 10-én született Nagyváradon. 1928-ban avatták orvosdoktorrá a debreceni egyetem orvosi fakultásán. Gyulán kezdte orvosi pályáját, a városi kórház különböző osztályain négy évig dolgozott. 1932-ben pályázta meg a Sárospataki Református Főiskola iskolaorvosi állását, ezt a munkakört az 1952-es államosításig látta el. Rendkívül sokrétű feladatainak legjobb ellátása érdekében iskolaorvosi és egészségtan tanári képesítést szerzett a budapesti egyetem Közegészségtani Intézetében. 1952-től körzeti orvos és magánorvos volt Sárospatakon és környékén, valamint továbbra is ellátott iskolaorvosi feladatokat.

Személyiségét az 1934-es működési bizonyítványban így jellemzi Novák Sándor közigazgató: „Gyengélkedő és beteg növendékeink benne atyai jóságú orvost nyertek, aki tapintatos és gyöngéd bánásmódjával növendékeink szeretetét teljes mértékben kiérdemelte.” Demeter Gyula pataki öregdiák gimnáziumi tanár így jellemezte: „Azonkívül, hogy orvosom volt, tanárom is volt, tehát tanítóm, a szó legnemesebb értelmében, s mint ilyen, példaképem, aki halk, szelíd szavával, őszinte, közvetlen, szerény természetével, mintegy csupa szív magatartásával nagyon tudott szeretni.”

Református ember volt, soha egyetlen pártnak sem volt tagja, idősebb korában presbiteri feladatokat látott el.

Dr. Jakó János elképzelései, igényei és tervei alapján épült a főiskola Ifjúsági Kórháza 1937-ben. A felszerelés minden-

ben megfelelt a kor kívánalmainak, majd az 1938-ban elkészült járványkórháznak is köszönhető, hogy nagyobb járványok a diákok között nem törtek ki, volt lehetőség az elkülönítésre.

Napi 60-70 beteg fordult meg rendelőjében, éjjel-nappal a betegek rendelkezésére állt. A kapucsengő hangja vagy a vaskapu zörgése a család mindennapi életéhez tartozott. Életmentő beavatkozások sorát végezte, amit lehetett, azonnal és helyben megoldott, ellátott. Ha házhoz hívták, mindig gyalog járt, autója nem volt, ha vitték, akkor lovas kocsival, szekérrel vagy szánkóval ment. S ment csónakkal is a zajló Bodrogon szülést levezetni, amikor a révész sem vállalta a szállítását. Biztosított betegétől soha nem fogadott el pénzt, szegény emberektől sem Közszájon forgott a nagyon szegények között: „Jakóhoz menjél, neki fizetni sem kell”, sokszor ő adott pénzt a gyógyszer kiváltására.

Közegészségügyi működése az óvodások és iskolások rendszeres és gondos szűrővizsgálatában, védőoltások végzésében, felnőtt fertőző betegek megfelelő ellátásában foglalható össze. A tbc-s betegek gyógyításában főiskola nyújtotta lehetőségeket a területen is biztosítani tudta. Rendkívül jó szakmai és emberi kapcsolat alakult ki közte és kollégái, orvostársai, az újhelyi kórház főorvosai és osztályai között. Beutalói garanciát jelentettek a betegek azonnali fogadására és ellátására. Mindenkit eljuttatott kórházba, vagy ha kellett, Debrecenbe, a klinikára, de mindent megoldott otthon, amit lehetett, s amire szabad volt vállalkoznia.

Rengeteg munkája mellett folyamatosan képezte magát, igényesen összeválogatott szakkönyvek, folyóiratok jeleztek lankadatlan érdeklődését. Sárospatakra kerülésétől rendszeresen tartott előadásokat különböző egészségügyi és más városi rendezvényeken. Rendszeresen járta Zemplén tájait, szenvedélyes bélyeggyűjtő volt, a Sárospataki Ifjúsági Bélyeggyűjtő Kör megalapítója és vezetője.

1978-ban arany, 1988-ban gyémántdiplomát kapott. 1983-ban bekövetkezett megbetegedése vetett véget élete aktív szakaszának. Családtagjai otthon ápolták 1992 augusztusában bekövetkezett haláláig.

Újabb Kövy Sándor-díjast köszönthettünk

A Tiszáninneni Református Egyházkerület elnöksége a pedagógusok elismerésére alapított Kövy Sándor-díjat dr. Erdei Pálnénak, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma igazgatóhelyettesének adományozta. A kitüntetést 2004. június 20-án a tanévzáró keretében adták át. A kitüntetettet dr. Lénárt Attila laudációjával köszöntjük.

Dr. Erdei Pálné Boros Magdolna 1991 óta a Sárospata-

ki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatóhelyettese. Iskolánkban érettségizett 1964-ben. A debreceni KLTE-n szerzett matematika-ábrázoló geometria szakos középiskolai tanári oklevelet 1969-ben, s visszatért az Alma Materbe. 1981-ig a Zrínyi Ilona Leánykollégiumban dolgozott mint nevelőtanár, ezután a Rákóczi Gimnáziumban tanította szakfőiskolai tárgyait. Mint a pataki tanárok közül sokan, ő is a mi intéz-

A díjátadás pillanatai

ményünkben töltötte életét gyermekkorától kezdve.

A tanítást és nevelést élethivatásként végzi. Pedagógiai tevékenységét a gyermekszeretet, a szakmai igényesség és az eredményesség jellemzi. Számtalan tanítványa futott be fényes karriert – még miniszter is van közöttük. Diákjainak jelentős része érettségi után is élő kapcsolatot tart vele, visszajár Patakra, beszámol életéről, sikereiről, eredményeiről. Kevés tanár mondhatja el ugyanezt. A tanári-nevelői munka mellett rengeteg pluszmunkát végez. Az iskolában működő Szociális Bizottság elnökeként sokat tesz azért, hogy a szegényebb, anyagilag arra rászoruló tanulókat megismerje, s így ők az is-

kola anyagi lehetőségeihez mértén támogatást kapjanak. Folyamatosan tartja a kapcsolatot a világ legkülönbözőbb részein élő pataki öregdiákokkal, akik ösztöndíjakkal és más adományokkal segítik volt iskolájukat.

Időt és fáradságot nem kímélve – sokszor hétvégeken is – dolgozik szeretett iskolájáért. Szaktanárként, pedagógusként és vezetőként is példamutató, odaadó munkát végez több mint 35 éve úgy, mint aki szolgál. Hitélete példamutató.

Isten gazdag áldását kérjük a kitüntetett további életére, szolgálatára szerető családjára és munkatársaira, tanítványai körében

Tanévkezdés a gimnáziumban 2004.

Új tanáraink eskütétele

A tanévnyitó ünnepélnyel kezdetét vette a sárospataki gimnázium 474. tanéve. 2004. szeptember 1-jétől 24 gimnáziumi osztályban 714 tanuló, közülük 163-an a 7. és a 9. évfolyam tanulói, 22 általános iskolás. Új tanáraink Baji Krisztián (ma-

gyar), Bollóné Komár Júlia (német), Gyöngyösi Erika (angol-matemaika), Kerékgyártó Regina (matematika-informatika), Krassai Zita (angol-földrajz), Kendra Mosier (angol-történelem), Punyi Gyula (testnevelés), Rácsok Gabriella (angol), Török Béla vallástanár), Tímáriné Király Sarolta tanítónő, igazgatóhelyettes, Mózesné Nagy Mária és Varga Lukácsné tanítónő, Kovács Józsefné Hegedűs Ágota vallástanár.

Ünnepi beszédében dr. Lénárt Attila igazgató úr ritka, történelmi pillanatnak nevezte az évnyitó napját. „Az Alma Mater Isten kegyelméből egy újszülöttel ajándékozott meg minket. Az újszülött neve: református általános iskola. Hála-sak vagyunk ezért a Mindenhatónak, és meg kell hogy érezzük ebben az ajándékban a gondviselő szeretetet, a kegyelem látható kinyilatkoztatását. A mai naptól iskolánk neve Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája. Szeretettel köszöntöm a kicsi diákjainkat, kedves szü-leiket, tanítóikat, nevelőiket. Mindnyájunk nevében ígérem, hogy mindenben segítségükre leszünk. Isten áldja meg életüket az első lépésektől kezdve a nekik rendelt út végéig.

Ugyanilyen fontosak nekünk a gimnazisták: a hetedike-

sek, a kilencedikesek és a felsőéves diákok is. Szüleiknek megköszönöm a bizalmat, azt, hogy gyermekeiket hozzánk írat-ták be, elismerve eredményeinket, bízva abban, hogy nálunk kibontakozik a bennük lévő tehetség, s emberileg, lelki és er-kölcs szempontról, de szakmai vonatkozásban is teljesítik az elvárásokat, s megszerzik azokat az alapokat, amelyeken fel-épülhet egy becsületes, boldog és sikeres emberi élet...

A jó iskola a tudás elsajátításának, az emberség, az er-kölcs és a lelkiesség megszerzésének színtere. A jó iskola egy egész életre meghatározza az ember gondolkodását, életvitelét, életszemléletét. A Biblia, minden dolgunk, tevékenységünk zsinórmértéke ezt írja a Példabeszédek 22. részében: „Neveld a gyermeket a megfelelő módon, ... így ha megöreg-szik, akkor sem tér el attól...” Sokrétű üzenete van ennek az ígének. Többek között az is, hogy aki – gyermek- és ifjúkor-ban – a tanulásban szorgalmas, lelkiismeretes, az felnőttként is úgy fog dolgozni. Aki nem tanul, nem igazodik a rendhez, az később felnőttként is így mútatja napjait. Pedig a pontosan, szépen, a csillagok járásához hasonlítható munkavégzés örömet ad, értelmes, tartalmas élethez segíti az embert.

A tanárok számára is üze-netet hordoz az olvasott ige. A tanári munka felelősségé-re, nagyszerűségé-re is utal. Ho-gyan is hangzik a szent parancs? „Menjete el, te-gyetek tanítvá-

Az általános iskolások rövid műsora

nyokká minden népeket.” A református gimnázium vagy általános iskola tanárának az a kiváltság és feladat jutott osztályrészül, hogy úgy tanítsa, vezesse a rá bízott életkeket, hogy ők Krisztus tanítványaivá is váljanak... Az a tanár, aki maga is tanítványként végzi küldetését, nemcsak diákjait vértelzi fel a legfontosabb tudnivalókkal, de egyben Isten országának építőjévé is válik.”

Szólt még az iskola életében fontos fejlesztésekről: 5 mil-

ió Ft értékben gyarapodott a számítástechnikai részleg, az új tornaterem építésének pályázatát már beterjesztette az iskola, elkezdődik a 8 osztályos általános iskola építése.

Végezetül a szülők együttműködését kérte a gyermekek oktatásában, nevelésében. Az iskola és a szülői ház fáradozásainak értelme és célja közös: a gyermekekből embert nevelni úgy, hogy boldog, teljes életük legyen.

Összeállította Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Gimnazisták Franciaországban

2004. szeptember 3 és 12 között a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma 13 tanulója és két kísérőtanárunk franciaországi, Strasbourg–Normandia–Párizs útvonalú kiránduláson vett részt.

Strasbourgban megismerkedtünk a város és Elzász történetével. A város és a tartomány már a római idők-től kezdve két hatalom árnyékában élt. A Frank Birodalom 843-as fölosztását követően a keleti (német) és nyugati (francia) nagyhatalom közé szorult, s többször cserélt gazdát 1946-ig, mivel a térségben keverten élnek a franciák és németek (elzásziak). Ma Alsac néven jelentős önállósággal rendelkezik, s a helyi lakosok magukat se franciának, se németnek, hanem elzászinak tartják. Nyelvük, melyet már egyre kevesebben beszélnek, a német nyelv egyik nyugati dialektusa, írott formájában a német ábécét használják.

Strasbourg a római időkben katonai tábor volt, ez a tábor a mai katedrális környékén állt. Később a város legrégibb része is ide épült, mivel a Rajna és több mellékfolyója miatt jól védhető terület volt. A Petit-France (Klein-Frankreich) városrész, melyet a hajókirándulás során láthattunk, a tipikus elzászi favázas építkezés megmaradt példája. A Katedrális, mely egyedülálló módon féltornyú, a késő gót építészlet legnagyobb remeke. Itt néhányan részt is vettünk a francia nyelvű misén. A hajókirándulás során aztán láthattuk a város fejlődésének több állomását is. Így a reformáció korabeli templomot és környékét, majd a porosz Jugendstil lakóházait és palotáit. A

mai napig ezekben az épületekben vannak a város nevezetes intézményei (múzeumok, akadémia, egyetemek). Érdekes, hogy Strasbourgban a porosz uralomig (1871-ig) nem volt teljes a közművesítés; ekkor vezették be „minden lakóház minden emeletére” a víz- és gázszolgáltatást. Majd az európai főváros acélvázas palotáinak negyedét is láthattuk. Itt található többek között az Európai Unió parlamentje, az Emberi Jogok Nemzetközi Bírósága és az Európa Tanács épülete. Másnap szakszerű idegenvezetéssel néztük meg a várost, s jártunk a Rohan-palotában, mely az egyik helyi arisztokrata család tulajdona volt 1789-ig.

Pillanatkép a kirándulásról

Utolsó strasbourgi napunkon a helyi Lycée International diákjaival beszélgethettünk (franciául, s aki tudott oroszul, vagy németül). Ezután francia nyelvű idegenvezetéssel nézhettünk körbe az Európai Unió parlamentjében.

Normandiában egy farmon, Archelle-ben laktunk, ahol kedves házigazdánk jóvoltából szinte otthon érezhettünk magunkat. Kirándulókat tettünk a környékre, Etretatba és

Fécampba, mely Normandia régi fővárosa. Itt gyártják a világhírű Benedictinet (fűszeres likőr). Még ma is áll a korai gót hercegi templom, melyben állítólag Jézus Krisztus vérért őrizték. Etretatban volt pár óránk, hogy a tengerben fürdhessünk. Az itteni sziklafal a világ legszebb sziklafala, melyet több festő is megörökített, köztük Claude Monet is. Este a hagyományos francia konyhával ismerkedtünk meg a farmon.

Másnap helyi családok fogadták a diákokat kettes-hármas csoportokban. Én Vitányi Gergővel egy környezetvédő pékhez kerültem. Ignés Schot egy kis tanyán él feleségével és kislányával. Korábban bejárta a Közel-Keletet és Kelet-Afrikát, így törökül és arabul s angolul és németül is beszél ő és felesége is. Ők a franciák azon szűk rétegéhez tartoznak, akik beszélnek idegen nyelveket. Nagyon kedves és vendégszerető emberek, rengeteget beszélgettünk, megismerhettük hétköznapi életüket. Ebédre bio-zöldegekből készített salátákat ettünk saját készítésű kenyérrrel és sajttal.

Utolsó nap Mont-Saint-Michel kolostorába kirándultunk, s érintettük Caen-t is, ahol a Partraszállási emlékmű és a múzeum található. Mont-Saint-Michel érdekessége, hogy habár egy szigetre épült, apály idején (mi is így láttuk) teljesen a szárazföld részévé válik.

Következő nap Párizsba mentünk át. Az Eiffel-toronyban jártunk először, majd a Notre-Dame székesegyházat látogattuk meg. Ezután a világ leghíresebb múzeumát, a Luvre-t. Itt több óra állt a rendelkezésünkre. Láthattuk többek között az Írnok szobrát, a Milói

Vénuszt, a Mona Lisát... Este buszos a városnézés során láthattuk a kivilágított város valamennyi nevezetességét.

Másnap a csoport egy része Disneylandbe ment, más része Párizsban maradt. Én a párizsi városnézést választottam. Ekkor eljutottunk a Pantheonba, mely a francia nemzet történelmének és nagyságainak állít méltó emléket. Utána a d'Orsay múzeum következett, mely eredetileg vasútállomás volt. Itt a XIX. századi művészet remekeit mutatták be az impresszionizmustól a századelő szecessziós alkotásaiig. Innen az Invalidusok templomába mentünk, ahol Napóleon és hadnagyaí sírja található. A lenyűgöző szentély után a

Madleine-t néztük meg, mely a leghíresebb klasszicista templom. A régi Operaházba is be lehetett menni, de csak az előtérig. Sétálhattunk a Montmarte-on, mely nemcsak utca, vagy sugárút, hanem egy városrész, Párizs kulturális központja, közepén a Sacre Coeur templommal.

Este talákoztunk a többiekkel és hazaindultunk. Vasárnap estére értünk haza erről az igazán emlékezetes, gyönyörű útról. Köszönjük Szabóné Hornyák Krisztina tanárnőnek és Szabó Miklós tanár úrnak, hogy munkájuk eredményeképpen sok-sok élménnyel gazdagodhattunk.

Gér András 12. H

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolájának bemutatása

*„Minden iskola annyit ér,
amennyiben szolgálni tudja
a reá bízottakat.”*

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma a város legrégebbi, legráteremtettebb oktatási intézménye. 1531-ben Isten kegyelméből protestáns iskola született gróf

Az iskoának helyet adó épület

Perényi Péter koronaőr, a pataki várúrának hathatós támogatásával. Az iskola patrónusai, fenntartói a pataki várreformátus vallású földesurai voltak évszázadokon át: a Perényiek, a Dobók, a Lorántffy és a Rákóczi családok.

Lorántffy Zsuzsanna fejedelemasszony volt az, aki Sárospatakra hívta a kor leghíresebb és legkiválóbb pedagógusát: Comenius Amos Jánost. Comenius szellemi hatása nyomán a pataki kollégium soha nem látott virágzást élt meg.

1952-ben a sárospataki iskolát is államosították. 1987 végére lehetővé vált,

hogy a református egyház államosított intézményei közül néhányat visszazakérjen. Ezt a lehetőséget rendkívül jó érzékekkel használta ki Kürti László a Tiszáninneni Egyházkerület akkori püspöke. 1990 szeptember 1-jén nyílt meg újra egyházi iskolaként a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma.

A Tiszáninneni Református Egyházkerület számára Sárospatak jelképezi azon történelmi örökséget, amelyet az oktatás, a nevelés, a lelkeszképzés, a közművelődés terén a Magyarországi Református Egyház közel fél évezrede hordoz. Ez az örökség felelősséggel is jár. Ezen felelősségtől és a keresztyén nevelés iránti elkötelezettségtől vezéreltetve a Tiszáninneni Református Egyházkerület Tanácsa úgy határozott, hogy a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának feladatkörét általános iskolai oktatási és nevelési feladatokkal bővíti ki 2004 szeptemberétől. Ezt az elhatározást a gimnázium igazgatósága is örömmel fogadta és támogatta. Így 2004. szeptember 1-jén 22 tanulóval 3 tanítóval és 2 óraadóval elkezdődött az oktatás az általános iskolában.

Az iskola alulról építkező 8 osztályos általános iskola lesz. Az épület, amelyben jelenleg a tanítás folyik,

a gimnázium közelében az Iskolakert mellett található. Az új iskolaépületet szeptember végén kezdik építeni.

Milyen iskolát szeretnénk? – tették fel a kérdést oly sokan, oly sokszor. A válasz egyszerű: keresztyén iskola lesz, mely hűen szolgálja Isten országának építését. Diákjaink tanuljanak, nevelkedjenek hitben, szeretetben. Fejlesszék Istentől kapott talentumaikat, hogy becsületes keresztyén emberként helyt tudjanak állni a minőség harcában.

Erre a munkánkra Isten áldását és szeretetét kérjük!

Dr. Lénárt Attila
igazgató

Tímáriné Király Sarolta
tagintézményvezető

Tímáriné Király Sarolta tagintézményvezető

Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből

Pásztor Gyula
akadémiánk új tanára

Eskütétel:
Balla Beáta esküdtfelügyelő,
Wisinger Dániel senior

Etől a tanévtől új munkatársként Pásztor Gyula volt szuhogyi lelkipásztor kapcsolódik be a teológiai oktatásba, aki főállású gyakorlatvezető tanárként dolgozik akadémiánkon. Feladata a gyakorlati képzés sokféle területe, a gyakorlatok megszervezése, felügyelete, beleértve a legációt és a gyülekezeti gyakorlatokat, kiszállásokat, amelyekre ebben az évben is szívesen fogadunk meghívásokat a gyülekezetektől.

Az évet tanári csendesnappal kezdtük. A tanszékvezetőkkel együtt egy napot Simán töltöttünk, ahol elsősorban a nevelői munka kérdéseivel foglalkoztunk. Ennek során nagy érdeklődéssel hallgattuk dr. Börzsönyi József és dr. Dienes Dénes tanártársaink beszámolóját arról az útról, amit az egyházkerület elnökségével a velünk 20 éve testvéri kapcsolatokat ápoló Missouri Presbitériánus Egyháznál tettek. A látogatás egyik tapasztalata az volt, hogy az ottani gyülekezetekben igen nagy szerep jut az önkéntes munkát végző gyülekezeti tagoknak, ezek képzése, szolgáltatásra való felkészítése fontos része az ottani egyházi képzésnek. Nekünk is el kell gondolkodnunk azon, hogy hogyan tudunk a különféle szolgálatokra alkalmas gyülekezeti tagokat találni, és őket felkészíteni.

Az Egyházkerületi Közgyűlés megerősítette dr. Enghy Sándor tanszékvezetői tanári kinevezését a Vallástörténeti Tanszékre.

A missziói tárgyak oktatása részben a Gyakorlati Teológiai Tanszék keretében fog

történni, illetve ebben az évben még dr. Nagy Antal professzor úr is tart órákat.

Az Ószövetségi tanszék vendégtanára ebben a félévben dr. Sándor Endre vámosújfalui lelkész.

Dr. Frank Sawyer professzor ezt a félévet Amerikában tölti.

Az Oktatási Miniszter a beadott pályázatok alapján Lőrincz Krisztina VI. éves hallgatónkat részesítette köztársasági ösztöndíjban

Minősítő vizgát tett hallgatók
fogadalomtétele

a következő tanévre.

Az első évfolyamra 17 új hallgató nyert felvételt, a hallgatói összlétszám 90, ebből 23 határon túli hallgató, a legtöbben Kárpátaljáról.

Akadémiánk tervei között szerepel, hogy a jövő évtől beindítja a gyülekezeti munkások képzését. Ennek az új programnak a tervét, tananyagát szeretnénk minél előbb elkészíteni.

Bemutakozás

1956. október 21-én születtem Tarjánban, Komárom megyében. Édesapám református lelkész volt Gyermelyen, édesanyám pedig a helybeli egyszemélyes posta vezetője. Az általános iskolát Gyermelyen végeztem, középiskolába a Debreceni Ref. Koll. Gimnáziumába jártam. Ott érettségiztem, s utána a Debreceni Theológián folytattam tanulmányaimat. Második lelkészlelésítő vizsgámat 1981-ben tettem le.

Teológiai tanulmányaim folyamán különösen vonzódtam az Ószö-

vetséghez és nyelvéhez, mert ott láttam az Újszövetség gyökereit és a teológia fő problémáit. Az 1983-84-es tanév 10 hónapját Wuppertalban, a Kirchliche Hochschule falai között töltöttem, ahol különös szeretettel vettem részt Wolfgang Schneider óráin. A héber nyelv iránti figyelmem nem szűnt a teológia elvégzése után sem, ezért tartottam fontosnak, hogy Kürti László és dr. Karasszon Dezső magvetését Kustár Péter és baráti köre öntözze. Nem csalódtam: a kör tanulmányi munkája olyan gyümölcsöket termelt, me-

lyek ma is táplálnak. A hajdúböszörményi exmisszió, a pácini segédlelkészi évek után Abaújszántóra kerültem, ahol 1981 óta szolgálunk feleségemmel együtt. Feleségem Zergi Márta, akivel 1980-ban kötöttünk házasságot, azóta 6 gyermekünk született. A Sárospataki Ref. Teol. Akadémia újrakezdése után dr. Börzsönyi József jóvoltából, az ő vezetése mellett éveken keresztül héber nyelvet és 1-1 félévben exegézist taníthattam.

Az Ószövetség területén való ismereteim megmérettetése végett nyújtottam be kérelmemet a Kolozsvári Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet Rektori Hivatalához. Az Intézeti Tanács elfogadta jelentkezésemet a doktori tanfolyamra. A vizsgákra való felkészülést és a doktori dolgozat elkészítését felgyorsította a Greifswaldi és Lipcsei Egyetem könyvtárában eltöltött egy-egy hónap is, de igazán nagy segítséget a Lipcsei Egyetem jelentette, melynek Teológiai Fakultásán az 1999/2001-es tanévben két szemesztert töltöttem és három doktori részvizsgát tettem. Doktori dolgozatomat 2003 októberében védtem meg Kolozsváron. Címe: Halál, feltámadás, örökélet az Ószövetségben.

2003 őszén dr. Nagy Antal Mihály egyetemi tanár fogadott maga mellé Sárospatakon, aki a Bibliai teológiai, Val-

lástörténeti és Missziói tanszéket vezet, így az Egyházkerület Elnöksége, s az Akadémiai Tanács döntése alapján részt vehettem a tanszék munkájában, melyre dr. Dienes Dénes ügyelt. A jelenlegi Bibliai teológiai, Vallástörténeti tanszék vezetését ez év őszén vettem át.

Tanszékünkön a bibliai teológia négy félévre kiterjedő kurzusának célja, hogy a hallgatók konfrontálódjanak a Biblia gondolatvilágának átfogó kérdéseivel, és ezeken keresztül kapjanak biblikus választ a szolgálatuk folyamán felmerülő kérdésekre. A tanulmányi munkában sor kerül az Ószövetség és Újszövetség teológiai értelmezésére, a Biblia egészére jellemző, meghatározó fogalmak tükrében. A hallgatók megismerik a főbb fogalmakat, melyeket a megfelelő szövegek elemzésével rendszerbe állítunk, figyelembe véve a fogalmak ószövetségi, újszövetségi összefüggéseit.

A tanszék nevéből fakadóan céljaink egyike az Izrael környezetét meghatározó ókori keleti vallások, valamint a nagy világvallások és fontosabb vallási mozgalmak tárgyszerű ismeretanyagának elsajátítása. Az előadások célja, hogy az emberiség történelme folyamán burjánzó vallások szövevényében rendszert lássanak a hallgatók, ugyanakkor élmény legyen számukra a különböző vallások jól működő, belső tör-

vényszerűsége mellett a Biblia specifikumának felfedezése. Egy-egy félév nyilván nem elegendő e tárgyban az ismeretek teljességének kibontakoztatására, de arra igen, hogy az ismeretek keresztmetszete alapján a hallgató fogékonyra váljon a vallásos gondolatok kuszaságának rendszerbe foglalására, érzékelje a rendszertelenség veszélyét, és privilégiumának tekintse a Biblia hitelenségének megőrzését. Oktatásunknak el kell jutnia a legújabb vallások magyarországi sajátosságainak megismeréséig is.

Az Ószövetség és Újszövetség emberének hite nem légtüres térben született. E hit speciális, megtartó, történelemformáló ereje csak azok számára ismerhető meg, akik megismerik azokat a történelmi, társadalmi politikai, közéleti, közjogi, közigazgatási, kereskedelmi, oktatási, néprajzi, gazdasági, kulturális folyamatokat, melyek meghatározták ennek a hitnek a születését. A tanszékünk hangsúlyt helyez arra, hogy az Ószövetség-Újszövetség korának-történelmének problémáival ismertesse meg a hallgatókat, s így csodálkozzanak rá a Szentírás korának adott helyzetben megszólaló üzenetére.

Sárospataki fiatalok Németországban

A mikor a közel huszonnégy órás vonatkozás után a 15 sárospataki fiatal egy július végi délután megérkezett a Keleti-tenger partjára, a németországi házigazdák és az

angliai vendégek nagyobb részét régi ismerősként köszöntötték. Tavaly nyáron ugyanis a németországi Bansin evangélikus gyülekezetének és az angliai Burwell anglikán gyülekezetének ifjúsági csoportja volt a vendégünk Sárospatakon.

Idén először egy hetet Barthban töltöttünk, összesen 40 fiatal a három országból, ahol a helyi konferenciaközpont kertjében kempingeztünk, majd pedig néhány napot Bansinban, részben családoznál, részben a parókián. Mindkét kisváros a tengerparton fekszik, és ez nekünk igen nagy élményt jelentett. A kirándulások, a közös fürdözések mellett persze sokat beszélgettünk a tábor témájáról.

Európa sokféle arca, sokszínű múltja, közös jövője – ez volt a főtéma. A sokszor nem egyszerű múltat elevenítette fel a ravensbrücki koncentrációs táborban tett látogatás, ahol sok elhurcolt magyar zsidóra is emlékeztetett az egykori börtönépületben berendezett kiállítás. Ugyanígy nagy élmény

volt a berlini kirándulás, ahol a Reichstag, a Falmúzeum a német történelem és hidegháború ma már sokszor nehezen elképzelhető eseményeit elevenítette fel számunkra.

Az esti beszélgetéseken ilyen kérdésekre kerestük a választ: Hogyan látjuk egymást? Jól látjuk-e egymást? Tényleg olyan-e egy-egy ország, ahogy például a filmekben, az újságokon keresztül láttatják velünk? Mit tehetünk keresztyén fiatalokként azért, hogy jobban megértsük egymást, hogy ne kövessük el azokat a hibákat, amit szüleink vagy nagyszüleink elkövettek?

A közös munka, a kirándulások közelebb hoztak ben-

nünket egymáshoz, a közös éneklések, áhítatok, játékok során még inkább észrevettük, hogy nem is olyan nehéz egymást megérteni, annak ellenére, hogy sokszor bábeli nyelvzavar uralkodott.

A tíz nap nagyon gyorsan elrepült, pedig még olyan sok mindent meg lehetett volna beszélni. A kialakult barátságok e-mailen és sms útján folytatódnak. Reménység szerint jövőre Angliában találkozunk!

Az ifjúsági csereprogramot az Európai Unió támogatta.

Győri István

Benyomások, gondolatok a Doktorok Kollégiuma 2004. évi üléséről

Általában az a benyomásom, ahogy megváltozott a Doktorok Kollégiuma egészének, működésének a légköre. A szaktanfolyamok, s ezeket követően a Doktorok Kollégiuma, s a szaktanfolyamok mintájára a Doktorok Kollégiumának szekciói abból a felismerésből születtek, hogy egyházunk számára szükséges a teológiai tudományok művelése, művelőinek a számontartása és megbecsülése. Az utóbbi időben úgy tűnik, mintha mindez luxus, felesleges teher lenne.

Igazából mindig megoldatlan volt a részek (szekciók) összeilleszkedése, harmóniája, s a Doktorok Kollégiuma szerepének, felelősségének a kérdése egyházunk tudományos életében, például a tanfegyelem, a bibliikusság kérdéseiben. Nem lenne jó, ha a Doktorok Kollégiuma műkedvelők (megtűrt) társaságává válna.

Nyugtalanítónak tartom az egyensúly felbomlását és a hangsúlyeltolódást is. Korunk súlyos teológiai kérdései iránt egyre kevesebb az érdeklődés. Nem az a baj, hogy sokan érdeklődnek a néprajz, az egyháztörténet iránt. A baj az, hogy a bibliai tudományok, a vallástudományok iránt nagy az érdektelenség. A jelen és a jövőbeli egyházi éle-

tünk számára fontos lenne ezeknek az intenzív művelése.

A plenáris ülést illetően talán túlzás nélkül mondható, hogy a legnagyobb érdeklődés Klaus Douglass, az „Új reformáció – 96 tétel az egyház jövőjéről” című könyv szerzőjének az előadását előzte meg. Személy szerint arra voltam kíváncsi, hogy az előadás megerősíti vagy megcáfolja a könyv elolvasása során keletkezett benyomásaimat. Valójában az előbbi történt.

Részletezésre ebben a keretben nincs lehetőség. Csupán három dolgot hadd említsek meg.

Az első a spiritualitás kérdése. Ez valóban nagyon fontos kérdés. A probléma az, hogy a spiritualitás tárgyalása során elhomályosul a Spiritus jelentősége. Spiritus, azaz a Szentlélek nélkül az egyházban nincs legitim spiritualitás. Karl Barth hasonlatához kapcsolódva: valóban szükséges kifeszíteni a vitorlákat, de hiába feszítjük ki, ha a szél nem dagasztja. Ennél csak az a végzetesebb, ha idegen szél dagasztja.

Ehhez kapcsolódik a másik észrevételem: Nem világos a talentum és a karizma értelmezése. K. Douglass lényegében karizmáknak tekinti a talentumokat, s így a karizmák valójában el-

vesznek. Igaz, a talentumok is ajándékok, s ezeknek a mozgósítása is szükséges és hasznos, de ezeket az ajándékokat teremtésünknel fogva a génjeinkben hordozzuk. A karizmák kívülről jönnek, a Szentlélek által adatnak. Szép dolog mozgósítani a talentumokat, de ez esetben továbbra is emberi erőlködés lesz minden. A vége is az lesz, ami az emberi erőlködéseké.

A harmadik: Az egyház kiszorult a középről. Ez igaz. Két kérdésre nem kapunk választ. Az egyik: valóban a középén volt, azt képviselve és cselekedve, amit Isten akarata szerint képviselnie és cselekednie kellett volna? A másik: valóban az a kérdés, hogy hogyan kerüljön vissza a középére, vagy az, hogy felismerje a „peremhelyzet” kihívásait és lehetőségeit? Hadd fejezzem ki József Attila szavaival, hogy mire gondolok:

„Ím itt vagyunk, gyanakvón s
együtt
az anyag gyermekei.
Emeljétek föl szívünket! Azé,
Aki fölemeli.”
(József Attila: A város peremén).

Dr. Nagy Antal Mihály

A Sárospataki Teológiai Akadémia Missziói Kutatóintézete tanfolyamot indít romák részére. A tanfolyam célja, hogy azoknak, akik már kapcsolatban állnak református egyházunkkal, vagy nyitottak az evangélium felé, lehetőséget adjuk alapvető hitbeli ismeretek megszerzésére, segítsük őket abban, hogy saját közösségük életét is az evangélium szellemében, jó irányba formálják. Érdeklődni lehet a lelkeszi hivatalokban vagy közvetlenül a teológián.

Lelkésztovábbképzés Sárospatakon

Június vége, július eleje. Régen volt, nem sokkal előző számunk megjelenése után. Jegyzeteimet lapozgatom, és újra látom a csoportot, hallom a hangokat, felidéződik sok-sok gondolat, mellyel gazdagabb lettem. Nem voltunk sokan, de jó volt. Őszinte volt, így hasznos is. Talán így jellemezhetném legtömörebben azt a lelkesztovábbképzést, vagyis azt a néhány napot, amelyet Sárospatakon töltöttünk együtt nagyjából húszan. Volt, aki nyári táborból szaladt, volt, aki közben temetni ment, és akadt olyan is, aki minden reggel és minden este majd száz kilométert vezetett, hogy itt lehessen. Akik itt szálltak meg, azok éjszaka is beszélgethettek. Ez a hét ugyanis nem igazán a pihenésről szólt: sűrű napirend, este hosszú beszélgetések, mégsem panasszal végződtek a napok.

A hét témája a cigánymisszió volt. Folytassam? Hány lelképásztora is van az egyházkerületnek? Mi legtöbbször húszan voltunk a négy teológushallgatóval, akiknek a Teológiai Akadémia lehetővé tette, hogy rendkívüli kurzusként végezzék a héten munkájukat. Nem voltunk tehát sokan, többen közülünk meg is ütköztek ezen, két tanulságot fogalmazva meg. Az egyik vélemény szerint nemcsak a teológusoknak, a lelkészeknek is kreditrendszerre lenne szükségük az önképzésben-továbbképzésben (ne csodálkozzunk, más kerületben ez már működik...). A másik vélemény szerint egyházunkban még mindig nem fontos, még mindig nem aktuális a téma.

Az előadások nagyon sokszínűek voltak, tartalmuk mégis összefoglalható a kezdő áhítat üzenetével: szeresd a jövővényt, mert te is jövővényt voltál, te is jövővényt vagy. Kezdetként a cigányság helyzetéről, kilá-

tásairól hallottunk, majd az előítéletekességéről általában, és ami szintén nagyon fontos: saját előítéleteinkről is elgondolkodtunk. A kérdést természetesen meg is fordítottuk, és megismerkedhettünk a cigányság magyarokkal szembeni előítéleteivel, melyeknek az információkon túl sokkal mélyebb tanulsága is volt: már a legkisebbek is érzik (itt nem azokra gondolok, akik valamilyen haszonszerzés kedvéért már korán megtanul-

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet már működő programja Olaszliszván

ják az „azért mert én cigány vagyok” szlogent), hogy esélytelenek, kilátástalan az életük. Foglalkoztunk az iskoláztatás, iskolázás, iskolarendszer és a cigányság kérdéskörével. Hallhattunk egy cigány kisebbségi képviselőtől arról, hogy állami szinten is milyen megoldatlan a kérdés, és hogy sokszor hogyan válik inkább személyes érdekérvényesítéssé, érvényesülési móddá, üzletté a kisebbségi kérdés. Ezekkel kapcsolatban a csoportbeszélgetések során megtudhattuk, hogy egymás településein és egymás hozzáállásával mi a helyzet, tudatában annak, hogy a komplett rendszer, az iskoláztatás problémáit nem tudjuk megoldani, de apró lépésenként mégis tehetünk valamit. Mindig egy kicsi lépéssel előrébb.

Természetesen egy konferencia

nem merülhet ki abban, hogy problémákat sorolunk fel. Hallhattunk meglevő példákról, konkrétan a tiszántúli cigánymissziós gyakorlatról, illetve összegyházi próbálkozásokról. Valahogy mindig oda jutunk: „az aratni-való sok, a munkás kevés”. Ugyanígy megismerkedtünk a kárpátaljai helyzettel – talán sokak által ismert a tény, hogy Kárpátalján működnek a „telepeken” szerveződött önálló cigánygyülekezetek. Vendégeink voltak cigányszármazású gyülekezeti tagok, presbiterek, akik megtalálták helyüket a magyar református gyülekezetben. Kirándulások során a résztvevőknek alkalmuk volt meglátogatni egy tiszántúli cigánygyülekezetet, és fakultatív programként bepillanthattak a sárospataki „Csepelen” folyó missziói munkába, illetve a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat hátrányos helyzetű gyermekeknek fenntartott Fejlesztőházának munkájába.

Mi maradt ki? Papírjaimat már rendeztetem, nézegetem. A nevek. Bocsánatát kérem az előadóknak, hogy nem soroltam fel név szerint őket. Tanításuk, arcuk megmaradt, nevüket pedig másutt, fontosabb „helyen” jegyzik. Kimaradt sok mozzanat, de nem írhatok könyvet. Kimaradt sok megható érzés, a közös éneklés egy kisegyház cigánygyülekezetének tagjaival – hogy lehet egy éneklést leírni? Kimaradtak a mi közös áhítataink színei, hangjai, a film, amelyben keresztyénné lett cigányok vallomását hallhattuk, a jóleső, de egyre nehezebb fáradtság, a szorító „nincs idő, pedig annyi mindent kellene” érzés, a „mi lesz velünk”, „reménytelen” és a „mégis van reményesség” skizofréniaja, az öröm, hogy mégis vagyunk, tudunk egymásról, fontos nekünk. Ezek leírhatatlanok.

Barnóczyki Anita

Maradandó élményként maradt meg bennem a cigánymisszióval foglalkozó továbbképzés, mert rádöbbenhettem saját előítéletemre ezekkel az emberekkel szemben. Úgy gondolom, hogy egy-egy hibánk kijavításához okvetlenül szükség van a hibával való szembe-sülésre. A konferencia bizonyította számomra, hogy mindaddig, amíg többes számban, „cigányok” gondolok ezekre az emberekre, nem fogom tudni őket igazán szeretni, mihelyst azonban egyes emberekre gondolok, rögtön tudok valamilyen pozitív, jó dolgot kapcsolni hozzá. Ezért nagyon fontos, hogy először az egyes embert, Isten ugyanolyan teremtményét kell felfedeznem a másikban, mint amilyen én is vagyok. Ha ezt nemhogy lelkipásztorként, de keresztyén emberként sem tudom megtenni, akkor el kell gondolkoznom azon, hogy mi közöm van Jézus Krisztushoz, aki nemcsak értem, hanem minden emberért, a cigányokért is életét adta. Lelkipásztorként véleményem szerint elkerülhetetlen a cigánymisszió kérdése, akárhol szolgáljon is az ember. A szemünket be lehet csukni, vagy a fejünket homokba dughatjuk, de a probléma ettől még nem lesz megoldva. Merünk-e nyitott szemmel járni?

Benke András, teológiai hallgató
Sárospatak

Nagyon örülök, hogy az idén részt vehettem Sárospatakon a cigánymisszióval foglalkozó lelkésztoábbképző tanfolyamon. (...) Nagyon jó volt a konferencia gyakorlati része (is): az, hogy elmehettünk Uszkára, és ott részt vehettünk egy istentiszteleten. Itt már kb. 30 évvel ezelőtt kezdtek el velük foglalkozni, és most kezd beérni az akkori és azóta is folyamatos magvetés. Szomorú kép fogadott azonban a sárospataki „Csepelen” –, ahol óriási a szegénység és az elhagyatottság. Ezeken csak Krisztus irgalmával – belső részekig ható megrendülés – lehet segíteni. De azzal igen. Örültem a koreai testvéreknek is! Végül annak is örültem, hogy csak olyan kevesen voltunk, mert így sokkal inkább a missziói felelősségtől áthatott testvéri légkörben tudtunk együtt lenni, mintha sokan lettünk volna.

Deme József, lelkipásztor
Szalonna

Aroma kisebbséggel szemben az embernek akarva-akaratlan – tapasztalatok vagy hírek alapján – előítéleteik vannak, melyeket próbálnak legyőzni az evangélium hirdetésének érdekében. Ezt segítette elő ez a továbbképzés (...). Tudjuk, hogy ha nem ismerünk valamit, akkor attól félünk. Félünk az új helyzetektől, és nehezen kezdünk hozzá többek között ehhez a misszióhoz is, jóllehet mindnyájan tudjuk, hogy szükséges és sürgős. Ezen a továbbképzésen előttünk volt a példa: nem lehetetlen...

Gyuricza Kinga, lelkipásztor
Miskolc

A keresztyén misszió következménye mindig a következő életforma, amely a Debreceni Kollégium jelmondata is egyben: Orando et laborando. A keresztyén embert mindig ez figyelmezteti a helyes egyensúly megtalálására. A cigánymisszióval kapcsolatban azonban, mintha az utóbbi háttérbe szorult volna. Mindezeket észrevételezve, bűnbánattal kell megvallani, hogy sok-sok mulasztásunk van egy közösség felé, amely évszázadok óta közöttünk él. A lelkipásztorok továbbképzése ebbe az irányba égetően sürgős, mert megtanít szeretni és megismerni (immár a szeretet nézőpontjából) a ránk bízottakat.

Kósa Enikő, lelkipásztor
Emőd

Nagyon jó még ilyen messziről is visszagondolni a lelkésztoábbképzésre. Számomra az egyik legnagyobb ajándék az volt, hogy nyíltan beszélgethettünk a cigánysággal kapcsolatos problémákról a csoportfoglalkozásokon, és kimondhattuk saját érzéseinket. Fontos volt számomra, hogy több oldalról is megvilágítást kapott a téma. Hallhattam cigány presbitert, megismerhettem Kárpátalján folyó komoly munkát, és meglátogathattunk a közelben működő olyan intézményeket, melyek eltérő módszerekkel ugyan, de a cigányság problémáin kívánnak segíteni. Azt gondolom, ez egy nagy lépés volt annak érdekében, hogy református egyházunk, különböző civil szervezetek, laikus és professzionális segítők összefogva, összehangoltan tegyenek lépéseket a gyülekezetekben, településeken kialakult problémák leküzdésében. Nagy lépés volt és én a magam részéről várom a következő lépést, újra együtt, közösen.

Rácsok Balázs, szociális munkás
Miskolc

...és újra kántorképző!

„Nem unod még?” – elképzelem, hogy ezt kérdezi osztálytársától egy diák, mikor az év eleji kérdésre („Hol voltál nyáron?”) az ezt feleli: „Kántorképzőn!”

Hát, igen – vannak még csendes örültek, akik tenger- vagy tóparti sütkérezés helyett képesek magukat három hétre bezárni a négy fal közé: hangszerekkel, énekeskönyvvel, kottafüzettel, jegyzetekkel, CD- és kazetta-gyűjteménnyel

és a régi aszkéták nyomdokain haladva sanyargatni magukat tanulással, gyakorlással (!) a nyár közepén. Ráadásul mindezt éveken át! Ó, igen. Mert hát egy tanfolyam nem elég a tökéletességhez: bizony, sok egymást követő nyáron ez az állandósult program. Negyed nyolctól reggeli, háromnegyed-től áhítat, nyolctól este hétig órák, közben gyors ebéd. Este vacsora után áhítat, aztán: „Jaj, holnap dolgozatot írunk zeneismeretből!” Vagy zenetörténetből – vagy mindkettőből! Diáksors, hiába! No meg tanársors, mert itt senki meg nem ússza: három hét erőltetett menet... Mégis, hogy, hogy nem: nem látszanak érdektelennek, nem kedvetlenek. Sőt! Jól látom? Hiszen mosolyognak, vidámak, kedvesek: „Már alig vártam, hogy újra kántorképző legyen!” – mondja egy lány. Egy fiú még azt is mondta nekem: előző évben, mikor hazament, már másnap hiányzott neki a tanfolyam, a csapat, a nyüzsgés, a jókedv – ki tudja, hogy pontosan mi, de hiányzott. Nagyon hiányzott! Nos, újra együtt! Órák, diákok, tanárok, hangszerek egymás hegyén-hátán: ez az, erre vártam egész évben!

Ilyen érzések kerítenek bennünket, kántorképzősöket hatalmukba minden nyáron. Jó újra látni a régi arcokat, meg persze az újakat is – mert újak is vannak, mindig vannak... És egyre többen! Az idén megdöntöttük eddigi rekordunkat: majdnem százan jöttünk össze tanárokkal és a kicsikkel együtt. Kicsikkel? Kodály szerint nem lehet elég korán nekifogni: „a zenei nevelést már a gyermek születése előtt kilenc hónappal meg kell kezdeni!” Ha ilyen kis emberkéket nem is, de a 10-14 éveseket már évek óta hívjuk-várjuk a kis-kántorképzőre. Mert ilyen is van. Nem a mi találmányunk – Páparól jött az ötlet, Petrőcz Mária szabadalma. És működik: egyre több tehetséges gyerek jön, szerencsére sokan zeneis-

kolából, de ez nem követelmény.

Idén július 5 és 24 között rendezte meg a Tiszáninenni Református Egyházkerület szokásos nyári kántorképző tanfolyamát Miskolcon. Hagyományosan a záró-koncert előtti héten került sor a kis-kántorképzőre (15-22-ig), külön tanári karral; és lehetőséggel, hogy a koncerten ők is önálló műsorral vegyenek részt. Éltek is vele: Draskóczy László énekfeldolgozásait adták elő, különböző hangszerek kíséretében, Borbélyné Béres Enikő vezetésével. A „nagy” tanfolyam tanulmányi vezetője Berkesi Boglárka volt. Az 1993-as sárospataki kezdés óta kialakult tanári karral működik a tanfolyam, néha persze váltjuk egymást, de már ránk is érvényes, hogy nincs nyár kántorképző nélkül...

Az órák sorjázásában azért most is volt mód lazításra: népi táncház a kollégium belső udvarán, hivatásos zenészekkel, táncosokkal; és tengerentúli testvérekkel is találkozhatunk, hacsak rövid időre is. Amerikából, Charleston-ból érkeztek: a First Scotch Kirk Choir, az Első Skót Presbiteriánus Énekkar. A Deszka templomban énekelünk együtt. Becsületükre legyen mondva, szépen megtanulták magyarul a nálunk is énekelte dicséreteket, és mi is igyekeztünk egy-egy angol versszakkal a kedvükben járni. A tanfolyam záró koncertjére július 22-én került sor a Miskolc-Belvárosi református templomban: Szokolay, Vulpius, Händel, Haydn, Schütz, Mendelssohn, Gárdonyi Zoltán művei hangoztak el.

Sokat lehetne írni arról, hogy a zene milyen fontos missziós eszköz, hogy mennyire elfelejtettük a liturgiában betöltött szerepét, hogy mennyire fel tudja emelni a lelkeket az igehallgatásra készülve egy-egy oda illő orgona- vagy kórusdarab. De majd egy másik alkalommal. Addig se hagyjuk

szétheverni kincseinket. Minden ilyen tanfolyam egy-egy kincsgyűjtő akció: talán ezért jönnek a gyerekek és a tanárok is olyan szívesen vissza minden évben ide...

Kun Zsuzsanna
tanár, egyházzenesz

KAPCSOLATOK

A Tiszánineni Református Egyházkerület Gyermek- és Ifjúsági Konferenciája Sárospatak, 2004. június - július

Ebben az évben is megrendezésre került kerületünk gyermek- és ifjúsági konferenciája Sárospatakon. A konfirmáció előtt álló gyermekek június 28 és július 3, a konfirmált ifjak pedig július 5 és 10 között nyaraltak a Bodrog-parti városban. Nagy örömeinkre több mint ötszázan vettek részt a konferencián, így mind a Kosuth, mind az Erdélyi Internátus megtelt, sőt munkatársak részére még a Lorántffy Internátusra is szükségünk volt.

A már megszokott rend szerint voltak reggeli és esti áhítatok, melyeken Kovács József és felesége Hegedűs Ágota, valamint Török István sárospataki lelkész-vallásatanárook, és Fejér István felsőnyárádi lelkész szolgáltak.

Konferenciánk fő témája ebben az esztendőben ez volt: KAPCSOLATOK. Kapcsolataink Istennel, családdal, barátokkal. Ezeket változatos bibliai történeteken keresztül dolgozták fel a gyermekek a lelkész, pedagógus, teológiai, illetve más főiskolai hallgató csoportvezetők segítségével. Életünkben folyamatosan jelen vannak, meg-

határozó szerepet kapnak a kapcsolatok. Ezekre építenek a reklámok, különféle televíziós műsorok is. Gyakran hallható frázis az is, hogy kapcsolatok nélkül nehezen boldogulnak az emberek. Hogyan is feledkezhetnek el tehát legfontosabb kapcsolatainkról, melyek hiányában emberi mivoltunk válhatna kétségessé? Fontos, hogy oda tudjunk fordulni Istenhez, kialakuljon a benső-

inak köszönhetően egy kirándulással is színesedhetett az idei nyár. Mindkét hét csütörtökén a Nyíregyháza-sóstói Falumúzeumba látogattunk. Itt a csodálatos régi házak, műhelyek és a templom megtekintése mellett különféle kézműves foglalkozásokon is részt vehettünk, úgy mint szövés, gyertyaöntés, agyagozás, mézeskalácssütés. Az egész napos programhoz tartozott egy bábelőadás

is, amelyen képzett bábszínészek játékát láthattuk.

Természetesen idén sem maradtak el a délutáni programok. Legnépszerűbbnek – mint minden évben – a strand bizonyult, de szívesen vettek részt a gyermekek a kézműves foglalkozásokon, a sportversenyeken, a várlátogatáson és a városnézésen is.

A péntek esti díjkiosztás alkalmával látott jókedv, az arcokon ragyogó mosoly láttán hisszük, az itt kialakult kapcsolatok is nagyon fontosak, így csak erősödött bennünk a remény és elhatározás: 2005-ben találkozunk!

Szombathyné Szőnyi Márta
Harsány

A 2004-es nyári konferenci második hetének résztvevői

séges, szeretetteljes kapcsolatunk a családdal, a barátokkal. Reméljük, sikerült a fiatal lelkekben felébreszteni, megerősíteni az erre való készséget.

Egyházkerületünk püspökének és a konferencia főszervezőinek, Szőnyi Tamás böcsi, valamint Kolumbán Gábor Kazincbarcika-felsői lelkipásztor-

VAN ÚJ A NAP ALATT(?)

REGIONÁLIS CSILLAGPONT TALÁLKOZÓ MISKOLCON

A nagyszabású rendezvénynek a Miskolc Városi Sportcsarnok adott helyet

Ezer fiatal a Sportcsarnokban. Legidősebb fiatalunk nyolcvan éves, a legtöbbben mégis a tizenöt-huszonöt közötti korosztályt képviselik. Reggel nyolctól folyamatosan érkezünk: ki busszal, ki vonattal, ki autóval. Sokan, sokfelől. A belépőket szokatlan látvány fogadja, színpad a csarnok közepén, reflektorok, óriási hangfalak, mikrofonok, hangszerek. A háttérben terített asztalok sora jelzi, hogy egész napos programra készülhetünk, a karzaton izgott pakolás, járkálás: lassan összeáll a Lehetőségek Piac, mely egész nap várja az érdeklődőket. Szinte minden református intézmény képviselti magát: iskolák, szeretetotthonok, de megismerkedhettünk cserkészekkel, szociális intézmé-

Dél előtt Mátyás Sándor előadását hallhattuk

A Sportsarnokban nem sok hely maradt üresen

A nap két műsorvezetője: Barnóczki Anita és Kovács József

A lehetőségek piaca is gazdag volt kiállítóknak és érdeklődőkben is

Csomós József püspök és Ábrám Tibor főgondnok köszönti a főszervezőket: Vass Enikőt és Tarackózi Gerzsont

nyekkel, a felvidéki fiatal reformátusokkal, találunk keresztyén könyveket, kézműves termékeket, sőt egész nap folyik a kézműves foglalkozás, a falmászás és még millió más dolog. Aki ott volt, mindent megnézhetett, aki nem lehetett jelen, annak egyetlen érzéssel hadd foglaljam össze: külön-külön sok református intézményről, megmozdulásról tudok, mégis megdöbbentő, milyen gazdagok vagyunk. Sokszor a nincsekkel szembesülünk, most pedig végignézhettünk sok értéken, ami van. A Piachoz hasonlóan egész nap működött a Gyereksarok, óvónők, pedagógusok foglalkoztatták a csemetéket, hogy a gyermekkel érkező szülők is részt vehessenek a programokon. A Gyereksarok rendezőinek sikerült két nem túl jó állapotú teremből mesevilágot varázsolniuk. Állandó volt a lelkigondozói szolgálat is: külön teremben várták azokat, akik valamilyen problémájuk megoldásához kerestek (és reménységünk szerint) kaptak segítséget.

A program kilenckor kezdődött, állandó, erre az alkalomra összeállt zenész csapatunk lelkesen tanítja és vezeti az ifjúsági énekeket. A résztvevők is ráéreznek: lehet, szabad együtt énekelni. Lassan összerázódunk, hiszen szokatlan élmény ennyi református fiatal együtt. Jó látni, megtapasztalni: nem vagyok egyedül, nem egy elenyésző, szeparált kis csoporthoz tartozom. Sokaknak ez már önmagában hatalmas élmény és lélekerősítő tényező.

Dél előtt előadást hallgattunk, majd a hallottakat kisebb csoportokban megbeszélhettük. Délután megismerkedtünk az egyházmegyéek képviselőivel, koncerteket hallgattunk (van igényes, modern keresztyén könnyűzene!) profiktól és lelkesen ügyes amatőröktől (külön köszönet illeti a bodroghalászi gyermekeket, hogy egész estig türelmesen várták, hogy bemutathassák műsorukat – nekünk, hallgatóknak megérte várunk és hallgatunk őket–), bemutakoztak a felvidéki fiatalok, akik idegen és idegenítő közegben küzdenek azért, hogy magyar református keresztyének lehessenek és maradhassanak. Szeretnék mindről külön-külön írni, de ehhez egy külön számot kellene beállítania lapunknak. Hadd legyen kicsit részrehajló és személyes. Ritkán sírok. A Maon által előadott bibliai történet és a sajósenyei, a nyíregyházi csoport által előadott műsor mélyen meghatott, és megerősítette bennem: van mit tanulnunk azoktól, akiket valamiért sérülteknek, fogyatékkal élőknek tartunk.

Programunk estig tartott. A közönség kitaró része két hiteles ember bátorító üzenetét, bizonyágtételét hallgathatta meg, majd koncerttel zárult az est.

Köszönjük mindenkinek, aki eljött, aki hozzátett valamit – akár jelenlétével, akár segítségével – a találkozóhoz. Hiszem, nem volt hiábavaló fáradozásunk.

Barnóczki Anita

Mintegy ezer fiatal vett részt a miskolci regionális csillagponton

Fórum - Holtomiglan-holtodiglan?

Lapunk 2003 decemberi számának fórum rovatában jelentettünk meg egy vitaindító cikket „Holtomiglan-holtodiglan?” címmel. Ehhez kapcsolódva érkezett szerkesztőségünkbe a következő írás.

Házasság, család, szexualitás

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának állásfoglalása ezzel a címmel érkezett meg gondolatom szerint minden Lelkészi Hivatalba. Néhány gondolat jutott eszembe az állásfoglalás kapcsán...

Egyszerre örvedetes és szomorú. Örvedetes, mert – annak ellenére, hogy mind a korszellem, mind pedig egyre több külföldi egyház tartja normálisnak azt, amit Isten utálatosnak jelent ki (mármint a homoszexualitás gyakorlását) – ezt a Magyarországi Református Egyház Zsinata állásfoglalásában Isten ígéjéhez igazodva elutasítja. Mint ismeretes, az egyetlen publicitást kapott ügy kapcsán a Károli Gáspár Református Egyetem – nyilván a Zsinat egyetértésével – egy bírósági döntést a legmagasabb fórumon, az Alkotmány Bíróságon támadt meg. Jó látni, hogy egy ilyen fontos ügyben milyen komoly hitvalló kiállás mutatkozik egyházunk részéről. Ezt támasztja alá az állásfoglalás is. Másfelől viszont szomorú gondolatokat ébreszt bennem, hogy **egy** eset kapcsán megmozdul az egyház legfőbb döntéshozó szerve, **de** a **számítalan** házasságot, családot, szexualitást érintő válás kapcsán hallgat. Arról a problémáról, ami hála az Úrnak nem oly' mértékben elterjedt egyházunkban, beszélnek, a Biblia házasságról való tanításáról viszont csak féligazságot mondanak el azaz, hogy a válások dolgáról hallgatnak. Ami hiteltelenné teszi a házasságról való tanítást, az nem a homoszexualitás elszigetelten jelentkező problémája, hanem a lelkészek válasainak nagy száma. Mindamelllett hogy elválnak, még vezető egyházi tisztséget is betöltenek, sőt talán még a zsinat állásfoglalásának szövegezésében is részt vesznek. Lehet-e ettől álságosabb egy ilyen állásfoglalás háttere?! Tisztelt döntéshozó Elöljáróim, mikor születik a lelkészek válaszaival kapcsolatban végrehajtásra kötelezett állásfoglalás, törvény?! Olyan, amely kimondja, hogy betölthetnek-e vezető egyházi tisztséget, vagy egyáltalán végezhetnek-e lelkészi szolgálatot. Az Egyház küldetésének megvalósításában ma ez a kérdés meggyőződésem szerint sokkal aktuálisabb, mint az állásfoglalásban felvetett probléma (bár tény, hogy azzal is foglalkoznunk kell).

Victor János lelkipásztor
Nagyvisnyó

Terrorizmus ma

Terrorizmus

A huszadik század tele volt erőszakkal és könyörtelen ideológiai harcokkal, melyek milliókat mészároltak le egy jobb jövő névében. Akár fasisztának, kommunisztának, szocialistának vagy kapitalistának nevezték azt a jövőt, a valóság nem volt más, mint háború és halál – a háború véget értével pedig milliók fölötti diktatúra. A legmodernebb század nagy kudarca után, a huszonegyedik századtól demokratikus szabadságot és fejlődést vártunk. Bizonyos helyeken ez igaz is, de mind-ezidáig ijesztően nő a háború és a terrorizmus, mindeközben nem szűnik a kegyetlen szegénység. A terrorizmus nem elszigetelt probléma, hanem szoros összefüggésben áll a világméretet öltő egyéb konfliktusokkal és változásokkal.

Frank Sawyer

Definíció
A terrorizmust meghatározhatjuk úgy, mint ami kétségbeesett erőszakhoz folyamodás (gyakran vélet-

lenszerűen kiválasztott áldozatokkal szemben) annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet valamilyen politikai (társadalmi vagy gazdasági) problémára, időnként vallásos indítékokkal a háttérben. Néhány megjegyzés segíthet megérteni ezt a meghatározást. Amikor azt mondjuk, hogy „kétségbeesett” erőszakhoz folyamodás, arra kell gondolunk, hogy a terrorista csoportok felhagytak a szabályos politizálással. Talán valóban nincs elegendő politikai befolyásuk, vagy esetleg túlságosan türelmetlenek. Akármelyikről is legyen szó, a terroristák úgy döntöttek, hogy közvetlen (gyökeresen szélsőséges) cselekvésre van szükség. Mivel „kétségbeesett” váltak, közelebb áll hozzájuk az erőszak. Az ilyen erőszak gyakran véletlenszerűen választja ki áldozatait. Napjainkban a terroristák gyakran támadnak gyenge célpontokra, amelyek nem támadnak vissza. Fegyvertelen polgárokat támadnak meg. Az áldozatok sokszor ismeretlenek a terroristák számára, hiszen nem számít nekik, hogy ki van a repülőgépen vagy a bombázott épületben – a cél elsősorban az, hogy felkeltsék a figyelmet. Azt akarják, hogy a világ észrevegyen egy olyan politikai problémát, amely szerintük nagyon fontos. Amikor például túszoikat ejtettek az iskolában az oroszországi Beslanban, a terroristák

azt mondták: „Az oroszok a mi gyerekeinket gyilkolják Csecsenföldön, mi azért vagyunk itt, hogy az önökét gyilkoljuk.” A terroristák tettei mögött időnként vallásos indítékok állnak. Sok példa van erre a történelemben, ma azonban azonnal az iszlám terroristákra gondolunk. Mit mondhatunk a terrorizmus etikai és vallásos jellegéről?

Erkölcsei hiba

Ami a terrorizmus etikáját vagy erkölcsét illeti, egyértelműen elhibázott. Mindannyian tudjuk, hogy a jó erkölcs egyik alapvető szabálya az, hogy „a jó cél nem szentesíti a gonosz eszközöket”. Nem számít, mennyire fontosak céljaink, módszereinknek is jóknak kell lenniük. Gandhi ezt úgy fogalmazta meg, hogy a béke nem pusztán cél, hanem eszköz is. A terroristák kétségbeesett erőszakhoz folyamodása ártatlan áldozatokkal szemben azt mutatja, hogy elutasították az elfogadott etikai normákat. A világon mindenütt nagy megrázkódtatást okoz ez a vak erőszak. Mi is vakok lennénk azonban, ha nem látnánk, hogy az Afganisztán és Irak elleni támadások is a hagyományos etikai normák elutasítását mutatják. Amikor Bush elnök azt mondta, hogy joga van „megelőző” csapásokat (az elsőként támadás

joga) mérnie, ezzel azt állította, hogy nem fogadja el az „igazságos háborúról” alkotott hagyományos meggyőződést, hiszen az „igazságos háború” hagyományosan az önvédelemről szól, és csakis akkor, ha a békés módszereket már kimerítették. Az világos most már, hogy a guantanamoi hadifoglyokkal való kegyetlen bánásmód (nem csak ott) összefüggésben áll Bush elnöknek egy 2002 februárjában aláírt dokumentumával, mely szerint a hadifoglyokkal való tisztességes bánásmódról szóló Genfi Egyezmény nem vonatkozik a terrorizmus elleni harcra! Az eredmény tehát az, hogy a huszonegyedik század máris egy új világ-rendetlenség százada. A terrorizmus és a háborús politika egyaránt megmutatja, milyen nagy veszélye van annak, ha eltávolodunk az igazságosságot és békét kereső jobb erkölcsi alapelvektől. Ahol mellőzik az etikai értékeket, ott hamar az erőszak és a bosszú körében találjuk magunkat. Minden nap igazolódni látjuk Jézus mondását: „Akkik kardot fognak, kard által vesznek el.” (Máté 26:25)

Visszaélés a vallással

Mi a helyzet a terrorizmus vallásos jellegével? Látjuk ebben, milyen ördögien lesz a jóból valami gonosz. A nagy vallások a szeretetet, az igazságosságot és a békét hirdetik. Ugyanakkor a történelemben nem egyszer előfordult, hogy a vallást a háború és az erőszak támogatására használták fel. Az „Isten akarja így!” – nagyon veszélyes elképzelés, amikor politikával keveredik! Tudjuk, hogy a középkorban az egy-

ház keresztes hadjáratokat indított az iszlám világ ellen, amit a Közel-Kelet soha nem felejtett el. Nem írhatjuk újra a történelmet, de újraírhatjuk etikai prioritásainkat! Az Újszövetségben semmi sem támasztja alá a szent háború elképzelést. Nagy a veszélye azonban annak, hogy az Egyesült Államok háborúspolitikáját bizonyos keresztyének (különösen az Egyesült Államokban) a keresztyén Nyugat és szabadság védelmének tartják. Hitem szerint az egyháznak egyértelműen ki kell jelentenie, hogy az ilyen háborúpolitika inkább szentségtelen, mint szent. A Nyugat nagyobb részt már nem keresztyén, és sem a keresztyén értékeket, és a demokráciát sem lehet háborúval megteremteni.

Azoknak, akik az iszlám vallást arra használják, hogy szent háborúra hívjanak fel, ugyanaz a problémájuk, mint időnként nekünk keresztyéneknek: könnyű egy-két olyan textust találni szent könyvünkben, melyből politikai, sőt erőszakos jelszavakat lehet gyártani. Az iszlám történelem és a keresztyén egyház történelme is tanítja: milyen veszélyei vannak annak, ha Isten országát rossz eszközökkel akarjuk megvalósítani. Nem tudjuk, hogy az iszlám vezetők képesek lesznek-e a szeretet, a béke és az igazságosság új forrására találni vallásukban. Aligha tudjuk, hogy a keresztyének ezt megvalósíthatják-e, hiszen túlságosan gyakran vesszük észre magunkon, hogy „saját oldalunkról” nézve nem veszünk tudomást az erőszakról. Mennyire ironikus az, hogy nem a nemzetek (nem a népek) akarnak háborút, hanem a vezetők! Hasonlóképpen nem a vallásos em-

berek mint olyanok, hanem radikális vezetőik egy része akarja a terrorizmust eszközül használni. Milyen gonosz dolgok származhatnak azonban abból, ha a nép tévedésben lévő vezetőket követ!

Isten országa

Végül hangsúlyozunk kell, hogy Isten országa nem a kard, hanem Isten Igéjének hatalma által jön el. Ez alapvető újszövetségi elv. Azt is meg kell értenünk, hogy a történelemben olyan helyzethez érteztünk el, ami valóban „globális”. Ma a világ minden része hatással van a világ minden részére az azonnali televíziós vagy internetes kommunikációnak köszönhetően. Ugyanígy a nemzetközi üzleti kapcsolatok, a világutazások, a katonai tevékenységek és ökológiai következmények révén, melyeket nem tartóztatnak fel az országhatárok. Fel kell ismernünk, hogy sem nemzetünk, sem etnikai hovatartozásunk, sem kulturális hagyományunk nem abszolút. Azaz, ezek egyikéről sem lehet kijelenteni, hogy az egyedül határozná meg az egész világ identitását. Másképpen fogalmazva: nemzetiségünk vagy etnikai hovatartozásunk és kultúránk nem egyenlő az Isten országával! Az egyház az egész világnak hirdeti az örömhírt, minden népnek (ahogyan azt Jézus meghagyta nekünk). Ez azt is jelenti, hogy nem szabad igazságtalanul mások fölé helyezni saját nemzeti vagy kulturális hovatartozásunkat és jólétünket. Amikor az egyház igazságát hirdetjük, ami az, hogy Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet, akkor azt nem azért tesszük, hogy a ma-

gunk hatalmát, hanem hogy mindenki javát támogassuk.

Legjobb emberi értékeinket, még az erkölcsöt és a vallást is ki lehet használni saját érdekeink érvényesítésére és hatalmunk növelésére. Ennek az ördögi útnak egyértelmű a vége: terrorizmus. A terrorizmus lehet önjelölt terroristáknak, egy ország hadseregének vagy hivatalban lévő kormányának, vallási vezetőinek eszköze. Az erőszak, a háború és a terrorizmus gonoszságai olyan megoldásra váró feladatok, melyek arra készítetnek, hogy még inkább ragaszkodjunk Krisztushoz. Ő „eljött és békességet hirdetett nektek, a távoliaknak, és békességet a közelieknek”. (Efezus 2:17) Az egyháznak és a keresztyéneknek mindenütt

az az elhívása, hogy ebben az erőszakkal teli világban Isten szeretetét mutassa fel.

Dr. Frank Sawyer
Sárospatak

Enghy Sándor

A terror - amelyet az erőszakkal vagy az azzal való fenyegetéssel szokás azonosítani - a köztudatban latin gyökerű szóként szerepel. „Szellemi szülőatyja” valójában egy Terrour nevű francia kapitány. A vérszomjas katonának neve – a forradalom vérvizárában mutatott különös kegyetlensége miatt – az utókor számára az erőszak legdurvább formájának kifejezése. A merényletek, a robbantások, a tús-

zedések, a repülőgép-eltérítések valóban az erőszak legdurvább formái. Vannak azonban, akik a nemzetközi politikában és a közvéleményben a terrorizmus fogalmának tisztázásakor felvetik a kérdést, hogy a terrorizmus és az erőszakos fellépés közé valóban egyenlőségjelet kell-e tenni? Sokak számára kézenfekvő, hogy nem sorolható minden egyes erőszakos cselekmény a terror-kategóriába, de ezzel minden kor embere csak a lelkiismeretét borogattja, mondván: nincs is olyan nagy baj, mit kell annyit parázni. Ez az értelme egy brit jogász megjegyzésének is: „Káin ugyan erőszakkal oltotta ki fivére, Ábel életét, mégsem nevezhető a történelem ősterroristájának.” Mire jó egy ilyen megállapítás? Arra, hogy ártalmatlanná tegyük a problémát, mellyel aztán nem is olyan létkérdés foglalkozni. Vagy tényleg nem baj, ha boldogtalanok vagyunk, félelemben és rettegésben élünk? Egy fék nélkül a halálba rohanó vonat csak akkor veszélyes, amikor már becsapódott, és fizikailag is kioltotta ezrek életét? Vagy a méreg csak akkor probléma, amikor már hat, és nem is olyan nagy baj, ha bevettük? Korunk szörnyű betegsége, a rák csak akkor tragikus, amikor eléri halálos célját? Nem gyökerestől kell kiirtani a gatz a kertben, hogy ne fojtsa meg a hasznos növényt? A daganatot nem gyökerestől kell-e kiirtani a szervezetből, hogy ne rettegjen az ember? Hány olyan emberrel találkoztam már, aki boldogan mondta: sikerült a műtét! Aztán alattomban zajlott le minden. A rémuralom nem Isten uralma, és ez a probléma gyökere. Ő nem a félelem Lelkét adta, mert

tudja, hogy minden félelem megköttöz. Aki fél, nem él felszabadultan, boldogan. A teljesség mindig különbözik a résztől, a részlettől, a részlegetstől. Ez a félelem problémája, hogy megfoszt a teljességtől, hiszen korlátoz. Beszűkíti a teljességet. Matematikailag bizonyítja a félelem, hogy különbség van a rész és az egész között. Ami pedig nem egészében, az már más. Leegyszerűsítve: ami nem élet, az halál. Az Élet teljessége csak Isten közelében létezik, hiszen az Ő félelme nem egyszerűen az ismeret kezdete, hanem azé a bölcsességé, mely az élet fája. Ennek gyümölcse volt Jézus számára is az az élet, melyet nem tudott elpusztítani ennek a világnak a gonoszsága és a halál. Tanítványai számára nem létezik közömbös helyzet, amelyben ne élet-halál állna szemben egymással. A terrorizmus a sajtó híradása szerint aktuális probléma. Csak Isten az, akinek semmi sem lehetetlen. Ő a félelem és rettegés világában sem enged ki kezéből. Övéi vagyunk. Nélküle a félelem, rettegés rabjai maradunk, akik már a halál uralma alatt vegetálunk, és csak idő kérdése, hogy ez fizikailag, biológiailag is nyilvánvaló legyen. Gyökeres változás csak Nála van aktuális problémánkra, mert az Ő szeretete űzi ki a félelmet. A terror erőnkét meghaladó, emberfeletti problémáira, kérdéseire Ő képes minket az Ő szeretetének találékonyságával válasszá, megoldássá tenni.

Dr. Enghy Sándor
Abaújszántó

Gyerekekről és gyerekeknek

A bűnbak

A családokban betöltött gyermek szerepek közül az elmúlt cikkben a hőssel ismerkedhettünk meg. Talán nem is gondolnánk, hogy a hős és a bűnbak szerep milyen közel is állnak egymáshoz. Ugyanis mindkettő a családban érzékelt problémára reagál. Amíg a hős a kiemelt tanulmányával, magaviseletével vagy „jócselekedeteivel” próbálja enyhíteni a családon esett csorbát, a bűnbak az éppen aktuális zűrzajával (rossz magaviselet, gyenge tanulmányi eredmény, romboló, önromboló magatartás) úgy próbálja enyhíteni a feszültséget, hogy az általa okozott gondok által, a szülők közötti konfliktusról magára vonja a figyelmet. Ez a folyamat nem más tehát, mint egy eltérő hadművelet, mely által a szülők nem egymással harcolnak, hanem ideiglenes harcszünetet kötve, összefognak, és a gyermekekre irányul minden figyelmük. „A fenyegető helyzeteket úgy enyhítik,

hogy áthelyezik egy kevésbé veszélyes „mellékhadszíntérre”.

A bűnbak magával és szüleivel egyaránt elhithető, hogy a probléma okozója nem más, mint ő maga. A sokszor őrült magatartás mögött azonban nem erkölcstelenesség vagy rosszaság van, hanem a család (szülők) egységéért/összetartásáért való elkeseredett küzdelem. A bűnbak vagy rossz gyerek szerep természetesen más úton is kialakulhat. Például a szenvedélybeteg félnek még mindig könnyebb a gyerekét okolni,

mint hogy szembenézzen a maga betegségével. („Azért iszom, mert mindig baj van veled.”) Nem kell azonban szenvedélybetegnek lenni a családban ahhoz, hogy gyerekeink közül valamelyik ilyen negatív szerepet vegyen magára. Elég egy nem működő házastársi kapcsolat, egy egymástól elhidegülő viszony stb.

A szakirodalom szerint a szenvedélybeteg családokban a bűnbak a beteg szülővel egyfajta szolidaritást vesz fel, amelynek következtében a későbbi alkoholizmus veszélye nagyon nagy lehet. Hozzá teszik továbbá azt is, hogy a bűnbak szerep feladására azért van kevés esély, mert rezignáció és depresszió áll mögötte.

A bűnbakokkal nem könnyű az élet a hittan órán. Nem csak hogy nem figyelnek, de mások figyelmét is elvonják. A verekedéstől a bekiabálásig, a passzivitástól a szándékos csínytevéséig minden előfordulhat. Olykor talán úgy érezhetjük, hogy szinte provokálnak minket a büntetésre. A sorozatos fenyegetés azonban egyre kevésbé lesz hatékony, nem beszélve arról, hogy elindul az a bizonyos ördögi kör, amelyben egy negatív viselkedés egy negatív megerősítést kap. Ezen az úton a gyerek vagy elmegy hittan óráról, vagy pedig a teljes passzivitásba merül, a kialakulóban lévő álarcok továbbmerevednek. A családban betöltött kényszer szerep közül talán ez a legambivalensebb: hiszen magaviselete büntetést von maga után, miközben kétségbeesett erővel szeretné, hogy lássuk benne az értékeket.

Eszembe jut egy tanárom az ösztöndíjas évről, aki szerint minden őrült, rossz, haragos (mad) ember magatartása mögött mindig valami szomorú, elkeseredett (sad) indulatok vannak. Hogy miért fontos az általunk rossznak, rettetésnek elkönyvelt gyerek külső megnyilvánulásai mögé tekinteni? Mert ak-

kor talán van valami esélyünk arra, hogy találkozzunk az igazi arcukkal és a valódi problémájukkal. A bűnbak szerepben megmerevedett gyerekek, fiatalok között talán ez az első, amit tehetünk. Nem dőlünk be nekik, nem hisszük el, hogy ennyire rosszak, rombolók, problémásak volnának, és az első benyomások mögött észrevesszük az igazi szomorúságukat, valós elkeseredésüket és félelmüket. Hitoktatói munkában ezen az úton haladva azt tapasztalom, hogy egyre kevesebb a kiállhatatlan, gyermek formájú szörny, miközben növekszik a szomorú tekintetű, gondterhelt, vesztes arcú gyermekek száma. Mint ahogy Jézus tekintete látta az emberekben a gyöttrődést, a magányt, a céltalanságot, úgy nekünk is mindennapi kihívásunk, hogy a bűnbakokkal egyszercsak találkozzunk.

(Felhasznált irodalom: Winfried Huber: Fordulópont a szenvedélybeteg kezelésében. Debrecen: Forrás Egyesület, 1993.)

Anda Vinnay Judit lelképásztor
Noszvaj

Régen, az idők kezdetén a pók hatlábú volt, színjátékos szárnyakkal és gyönyörű szép külsővel. Jókedvűen szállt egyik virágról a másikra. Szívesen fürdött a napfényben. Barátai szerették, de egy rossz tulajdonságára gyakran figyelmeztették. Rettenetesen kíváncsi volt. Mindig mindenről és mindenkiről tudni szeretett volna mindent.

Évente márciusban a rovarok megünnepelték a tavasz érkezését. Már akkor is a szarvasbogár volt a király. Palotáját hatalmas park vette körül. Itt tartották az ünnepeket. Volt távolugrásverseny a szöcskéknek, magasugrás a bolháknek, súlyemelés a hangyáknak, kecsesrepülés a pillangók számára és természetesen szépségverseny is. A pók nyerte meg a szépségversenyt. Jutalmul a királyné meghívta a palotába. A tölgyfalevelekből és ágakból készült kastély varázslatos volt. A pók egészen lázba jött. Mindent kézbe akart venni, úgy megnézni. A szarvasbogár királyné a pók kérdéseire nem győzött válaszolni. Hirtelen valahonnan sírás hallatszott.

„Jaj, a kislányom, szarvasbogár hercegnő bizonyára elesett!” – kiáltotta a királyné. „Azonnal jövök, légy türellemmel, kedves pók!”

Amint egyedül maradt a pók, még növekedett a kíváncsisága. Egy gyöngyvirág kelyhet pillantott meg az egyik polcon. Levette, nézegette, szagolgatta. A ben-

MESE

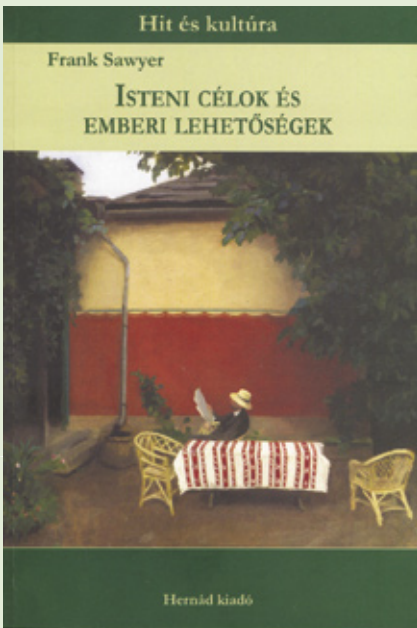
Miért nyolclábú a pók?

ne lévő valaminek jó illata volt így meg is kóstolta, sőt az arcára is kent belőle. Hirtelen furcsa érzése támadt. Csillogó szárnyai zsugorodni kezdtek, aranyhaja eltűnt. Karcsú pókdereka helyébe pókpocakja nőtt, hat csinos póklába és szárnya helyébe nyolc, csúf lába lett.

Szégyenében elbujdosott. Azóta a sötét sarkokat kedveli, s magányosan él. Úgy hallottam, egyszer felkereste a királyné, hogy elárulja neki a varázsigt, amitől visszaváltozhat, de úgy leszokott a kíváncsiságról, hogy meg sem hallgatta. Később már bánta. Elindult a királyné palotájába, de csak hűlt helyét találta. A szarvasbogár király és családja más vidékre költözött.

(egy 3. osztályos miskolci tanuló)

Frank Sawyer, Isteni célok és emberi lehetőségek (Debrecen: Hernád Kiadó, 2004)

„Ennek a tanulmánygyűjteménynek a címe – Isteni célok és emberi lehetőségek – azt fejezi ki, hogy egyszerre élünk egy magasztos elhívás szerint és emberi korlátaink között. Ez az elhívás nem más, mint Isten akaratja. Isten akaratja felöli minden komoly tudakozódás felveti „Isten Igéjének” kérdését. Szólt Isten? Milyen módon részesülhetünk az isteni kijelentésben? Beszél hozzánk? Parancsot ad, kérdez, netán könyörög nekünk? Ezek a tanulmányok abból az előfeltételezésből indulnak ki, hogy „a világosság a sötétségben fénylik” (ahogyan azt a János írása szerinti evangélium első része magyarázza). Ezek a teológiai megközelítések kapnak hangot gyakran ezekben az írásokban, különösen amikor a teológiai etika néhány területén tesztek felderítő utakat, míg más esetben a tanulmányok a kultúrára és az emberi lehetőségekre összpontosítanak.”

DVD, VIDEÓ

Hideghegy (Cold Mountain)

Színes, feliratos amerikai történelmi dráma, 2003

Rendező: Anthony Minghella (150 perc)

Ebben az évben két filmpozs látott napvilágot: az egyik a nemrég leforgatott és már be is mutatott Trója, a másik a Hideghegy, amit már régebben leforgattak, és csak most került a mozikba. A Hideghegy egy két szálon futó cselekmény során mutatja be a háború okozta fájdalmat és szenvedést. A filmben nem kisebb színészek alakítanak, mint Nicole Kidman, Renée Zellweger, Jude Law, vagy Donald Sutherland. A film forgatási helyszínének pedig az erdélyi Segesvár környékét, valamint Kovászna környékét választották. A film Charles Frazier regénye alapján készült, amely egy nagy szerelem történetét tárja eléink az amerikai polgárháború idején, ezért a szerelmeseket a sorsrögön elválasztja egymástól.

Ada és lelkész édesapja (Nicole Kidman és Donald Sutherland) Észak-Karolinába költözik, egy Hideghegy nevű kisvárosba, itt lesz szerelmes Inmanbe (Jude Law), az amúgy szűkszávú ácsba, de alig vallják meg egymásnak szerelmüket, a háború máris elszakítja őket egymástól, Inmannek ugyanis be kell

vonulnia. A film ettől kezdve bomlik két szála. Az egyik a hűséget megtestesítő Ada oldaláról mutatja be a háború okozta szenvedést, aki minden nehézség közepette várja vissza azt, akit szeret. Apjának halálával farmjuk és annak minden gondja Ada nyakába szakad, de hű segítőtársa akad egy másik nő Ruby (Renée Zellweger) személyében. A másik cselekményszál Inman haza vezető útját mutatja be, aki miután megsebesül a fronton, megszökik a hadikórházból. Inmannek háromszáz mérföldet kel megtennie házáig, az út során rengeteg veszélynek van kitéve, hiszen mint dezertőrt bármikor elfoghatják. Az utazása során emberekkel és sorsokkal találkozik, ezek a különös találkozások groteszk és szívbemarkoló embersorsokat mutatnak be, amelyek meghatározó és különös hangulatot kölcsönöznek a filmnek.

Habár a Hideghegy egy háborút bemutató film, mégsem a háborúnak jut a főszerep a filmben, hanem azoknak a hatásoknak, amit a háború okoz, a társadalmi rendszert át-

alakító erejének, az emberi kapcsolatok megcsönkítő és újraértékelő hatásának. A háború átalakítja Ada életszemléletét, a szenvedés megtanítja nyitottnak lenni mindenki irányába. Beláttatja vele, hogy nem a társadalmi rangtól függ az emberi hűség és szeretet. Inman, Ruby mind alacsonyabb társadalmi osztályból kerültek ki, mint a lelkészlány, mégis ők azok, akikre számíthat, mégis ők azok, akikhez ragaszkodik, és akiket félt.

Egyes kritikusok szerint a Hideghegyet olyan filmek mellé lehet és kell majd sorolni, mint Az angol beteg, vagy az Elfújta a szél. Az idei Oscar díjkiosztón pedig Renée Zellweger a legjobb női epizódszereplő díjat kapta a filmbeli alakításáért.

Bartha Örs
teológus, Sárospatak

Emlékezet a pataki diák, Horkay József nyugdíjas református lelkipásztorra

Gyászoló Szeretteim!

1930 szeptemberében – 10 évesen – együtt indultunk sok-sok közös jellemzővel akkor legfőbb célunk felé, hogy pataki diákok legyünk és lehessünk. Ekkor ugyan még nem tudtuk, amit a költő így fogalmaz: „Diák marad az ember, amíg él, / S leckéjét a sírig tanulja, / S nehezebbet folyvást a réginél.” Azután és azóta megtanultuk megint közősen, de most már együtt – először itt Patakon 12 diákeven át – majd pedig eddig 85 éve a földi életben.

Az 1938-as érettségi tablónkon is egymás mellett vagyunk a volt 40-es létszámú osztályunkban. Ő előbb, utána a sorban. S mint hajdan a római hadseregben egy-egy megvívott csata után számbavételkor a hiányzó bajtárs helyett a hajdan hozzá valamelyik legközelebb álló élő kiáltotta, mondta helyette a „jelen”-t, – úgy most én is itt és most!

Jelenben hangzik hát az a pataki diák múlt, ami őt szent örökségképpen végigkísérte pályáján mint fátylavívót onnan Patakról; majd oda és ott, valahol csak szol-

gált: Berente, Rudabánya, Sajóvelezd, Ózd, Szuhafő, Szalonna, Sajókaza, Mezőcsát gyülekezetében, vagy egyházmegyei tanácsbíróként és egyházkerületi jegyzői tevékenységével a hit, haza és emberiség szeretet-szolgálatában.

Horkay József, kedves testvérünk ugyanis már diákkorában jól megtanulta leckéjét a pataki három fátyla fényénél, és élte, nemcsak hirdette, hogy „A hit a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látottakról való meggyőződés.” Megtapasztalta már mint diák, és vallotta, hogy „Nincsen itt marandó városunk, hanem a jövődöt keresük.” De a vándor és bujdosó létben úgy tudta szolgálni és szeretni az átmeneti ott-hont adó hazát és embertársat, ahogy azt Isten rég kimérte, kívánta, meghagyta, parancsolta. És a hű szolgáló engedelmeskedett.

Házasságot 1948. május 17-én kötöttek Szuhafőn Lenkey Erzsébet Lenkével, így 56 évet éltek együtt. Három leánygyermekük született és hat unokájuk.

Az oly hűséges pataki diák tavaly a 65 éves érettségi találkozókon már nem lehet-

tett ott testi gyengélkedése miatt, csak üzent a négy megjelentnek, noha még tizenegy élő mondhatta volna akkor vele együtt személyesen a „jelen”-t.

Itt és most a még élők nevében köszönnek el tőle Arannyal szólva, így:

„Legyen közös, nagy vigaszunk:

A Lélek él; találkozunk!”

Hisszük, hogy úgy lesz!

Demeter Gyula

Elhangzott 2004. március 29-én Miskolcon a Deszka templomban; miután kívánsága szerint a szuhafői temetőbe helyezték hamvait, hová öt hét múlva 52 évesen középső asszony-lányukat is eltemették.

„És ömlött a zápor, és jöttek az árnyékok,
feltámadtak a szelek... ,

de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva.” (Mt.7:25)

A fák állva hálnak meg

(búcsú atyai barátomtól, Pápay Sándor tanártársamtól és cserkésztestvéremtől)

„Hitvallásom:

Köszönöm a Gondviselőnek, hogy emelt fővel járhatok. Csak az Úristen segítségével alakulhatott ki bennem egy olyan túlélési stratégia, amelyben sikerült megőriznem a legdurvább, a legaljasabb, a leggonoszabb világban magam világát. Példaképeim segítettek a saját utamon járni... Egyet tudok, hogy a jót csupán a jóért teszem. Nem várok viszonzást, hálászót, mert ami nekem jó, az jó másnak is. Így csak örökségemet osztottam szét, és ennyit tenni kellett.”

Emlékszem, hogyan kezdődött. Valami miatt az internátusban járt és benézett a Ráday család tanulójába. Beszélgettünk erről-arról, amikor meglátta a falon Ady Endre bekeretezett képét és alatta az idézetet:

„Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.”

Hosszan rám nézett – nem szólt semmit –, de úgy emlékszem egy kicsit fátyolos lett a szeme. Azt hiszem, akkor fogadott bizalmába.

Aztán később leadta a cserkész felszerelését – cserkészinget, cserkész nadrágot – kimosva, kivasalva, takarosán összehajtogatva, ahogy cserkészhez illik. „Kedves Tibor, a szívem továbbra is a ti-

étek, de én ezt már használni nem fogom. Add oda valamelyik szegegyebbsorsú cserkésznek. Használja egészséggel!” Amikor befejezte cserkész pályafutását, akkor is segíteni akart, mert nem csak tudta a cserkész törvényeket, hanem élte is. (3.cserkész törv. A cserkész ahol tud, segít.)

Később úgy alakult, hogy minden nagyobb ünnep előtt felugrottam hozzá egy kis baráti beszélgetésre. Félórásnak indult, de mindig 1-2 óra lett belőle – észre sem vettük. Ilyenkor mindenről beszélgettünk, hitről, napi dolgokról, politikáról, fociról, cserkészetről, diákcsínyekről, stb... de valahogy mindig a nevelésnél kötöttünk ki a végén, mert ez izgatott legjobban mindkettőnket. Mi lesz ezzel az ifjúsággal, ha így mennek tovább a dolgok? Az volt a meggyőződése, hogy a protestáns iskolák legfőbb erénye mindig is a nevelés volt. Ha jól van nevelve és motiválva a diák, a tudással már meg fog birkózni. Mert belé van oltva a tudásszomj, tanulni akar, és tudja, melyik könyv hol található a könyvespolcon. Teljesen egyetértünk.

Sokat beszélt nekem Karácsony Sándorról, a nagy tudású nevelőről, református professzorról és cserkész tisztről. A vele való kötetlen beszélgetésekről, a „szeánszokról”, ahogy ők, az egyetemisták nevezték maguk között ezeket az együttgondolkodásokat. Embert én még ilyen szeretettel nem hallottam tanáráról beszélni. Egyszer azt mondtam, hogy nekem te vagy Karácsony Sándor. Azt válaszolta valami utánozhatatlan szerénységgel: „Hol vagyok én őhoz-

zá képest?!” Aztán váratlanul bement a belső szobába, és egy gépelt papírlappal tért vissza. „Ezt neked adom, kedves Tibor, nálad jó helyen lesz, talán még hasznát is veheted” – mondta tréfásan. Gyorsan átfutottam. „Hitvallásom és Búcsúszavak voltak a fejezet címei, öszszehajtogattam, és zsebre tettem, majd csak otthon olvastam el tüzetesen. Mikor a végére értem, a szívem a torkomban dobogott, szólni nem tudtam volna hangosan! Csak „sírni, sírni, sírni”, ahogy Ady írta egyik megrázó versében.

„Búcsúszavak:

Hálát adok az Isten kegyelmének, hogy hívásom, elkötelezettségem során ilyen hosszú működésre adott erőt, egészséget, képességet és lehetőséget nekem. Szolgálhattam a közjavát, a magyarságot, a református hitemet és azokat az eszményeket, amelyek népem megmaradását segítették elő. Szerettem a tanári pályát, szinte megszállottként hívásomnak tekintetem. Szerettem, szolgáltam,

segítettem, mert vonzottak a becsületes, tiszta fényű diákszemek.

A pálya végén hálásan köszönöm az elismeréseket, a kiüntetések. Isten áldja meg népemet, megtépett, megtaposott hazámat, a miskolci Lévy József Református Gimnáziumot és mindazokat, akik a jóért áldozatot tudnak hozni.”

Nem szabad szégyellni, ha sírunk, amikor elmennek mellőlünk – a sírba. Az érzelmeiket nem szabad kitörölni a szívünkéből. Ott van a helye. A szívnek dobogni kell, a könnynek kicsordulni. Azért van mind a kettő!

Elmentél Sándor bátyám. Gyorsan, de nem készületlenül.

„És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek...”, – de Ő nem főnyere épített.

Parajos Tibor

Októberi ünnepeink

Ézs 40, 2. „Szóljatok Jeruzsálem szívéhez, és hirdessétek neki, hogy letelt rabsága, megbűnhődött bűnéért, hiszen kétszeresen sújtotta az Úr keze minden vétkéért.”

Október különös jelentőséggel bír nem csupán protestáns emlékezetünkben, hanem magyar nemzettudatunkban is. A reformáció ünnepe mellett két jelentős nemzeti eseményről, ünnepről is megemlékezünk ekkor. Mindkét ünnepünk a szabadságról szól. Október hatodika az 1848/49-es szabadságharc bukását és a véres, megtorlást, október 23-a pedig az 1956-os forradalom véres de reményteljes kezdetét jelentette. Hálás szívvel magasztaljuk a Történelem Urát, amiért nemzetünk életében letelt a rabság ideje, és ma már nem kell fegyvert ragadni politikai szabadságunk megőrzéséért vagy visszaszerzéséért. Arról azonban soha nem szabad megfeledkeznünk, hogy ez a szabadság nem magától értetődő. Amit áldott emlékü elődeink és a még részben köztünk élő hősök nem érthettek el a fegyverek erejével, az a 20. század végén Isten kegyelméből, vérontás nélkül lett a miénk. Ez a szabadság talán nem váltotta be minden hozzá fűzött reményünket, talán sok mindent másképpen képzelünk el tizenöt évvel ezelőtt. Talán azt gondoltuk, hogy a nemzeti szuverenitás olyan fokát érhetjük el, amivel ha jól élünk, felvirágozhat nemzetünk. Ez a felvirágzás még nem következett be, és addig nem is fog, amíg mi magunk nem tudunk megszabadulni a rabság lelkületétől. Ez a lelkület benne él még nemzetünkben, amit mindennél jobban bizonyít az a tény, hogy népünk önként bízta rá sorsát egykori elnyomóra két ízben is az úgynevezett rendszerváltás óta.

Október hatodika mindennek a vége volt százötvenöt évvel ezelőtt, legalábbis látszólag. Véget ért a szabadságharc, amely a nemzeti önrendelkezés érdekében robbant

ki 1848-ban, a „népek tavaszán”. A szabadságharcban az volt a legcsodálatosabb, hogy a magyar nemzet egy cél érdekében, az 1848 áprilisában törvényesen megszerzett nemzeti és polgári jogok védelmében összefogott. Részt vett a harcban a feudalizmus ígájából felszabaduló jobbagyság, a polgárság és a nemesség is. A közös hazában élő nemzetiségek közül is sokan csatlakoztak, ha nem is mindegyik. Ezt alátámasztja az aradi vértanúk névsora is, akik között a legkülönfélébb származásúakat találjuk. Mindez azonban kevésnek bizonyult, mert a korabeli Európa két legerősebb szárazföldi hadserege, az osztrák és az orosz együttes erővel vérbe fojtotta a szabadságharcot. A megtorlás kegyetlen volt. Haynau tábornok, a „bresciai hiéna” kíméletlenül mutatkozott, összesen mintegy száz kivégzés történt, ezerkétszáz tisztet és civilek százait is bebörtönözték.

A bukás ellenére a szabadságharc óriási jelentőséggel bír, hiszen felbecsülhetetlen szerepet játszott a nemzettudat kialakulásában. Batthyány és az aradi tizenhármak neve és példája ma is nemzeti önbecsülésünk része. Közös feladatunk és felelősségünk emlékü megőrzése.

Október 23-a és az azt követő két hét történései szintén meghatározó eseményévé váltak az európai történelemnek. A történetek feldolgozása mindmáig nem teljes, hiszen köztünk élnek még a forradalom hősei és eltiprói közül is sokan. Ez a felkelés is elbukott, ezt is követte a megtorlás. Ennek során kétszer annyi magyar embert öltek meg a kommunisták, mint egykor Haynau (400 halálos ítéletet hoztak a vérbírók, ezeknek felét végrehajtották), 20 ezer embert bebörtönöztek és 13 ezret internáltak. A hatalmas áldozat mégsem volt hiábavaló, hiszen a magyar forradalom megmutatta a világnak, hogy

milyen is a kommunizmus valódi arca. Sok nyugati értelmiségi ekkor döbbsent rá, hogy a gyakorlatban ez is ugyanolyan totális elnyomó rendszer, mint volt a náciizmus. Biztosak lehetünk benne, hogy a kommunizmus európai összeomlásához nagyban hozzájárult az 1956-os magyar forradalom, a szovjetrendszer Magyarországon bekövetkezett presztízs vesztesége, erkölcsi bukása.

Szabadok vagyunk. Köszönjük ezt I-

tenünk után mindazoknak a magyar hősöknek, akik ezért harcoltak szóval és tettel, ha kellett életüket áldozva. Ünnepejük tehát 1848/49 és 1956 hőseit és mártírjait! Emlekezzünk méltó módon rájuk! Arra az erkölcsi tisztaságra és tartásra, amelyre ők adtak példát, szükségünk van. Talán jobban, mint valaha.

Zemplénagárd, 2004. szeptember 27.

Az Egyházkerület Elnökségének programja és intézkedései egyházkerületünket érintő ügyekben

2004. március 17. A Kerület Missziói Bizottságának ülése Szűcs Endre főjegyző elnökletével, A Teológiai Akadémiai Tanács ülése Sárospatakon

2004. március 19. Esperes-gondnoki értekezlet

Kerületi Tanácsülés

2004. március 20. Abaúji egyházmegyei sajtónap a kerület lelkészei részvételével és Tarr Kálmán, a Kálvin Kiadó igazgatójának előadásával

2004. március 24. A kerületi nőszövetség szervezésében a lelkésznők és a FIDESZ Borsod megyei női tagozatának közös konferenciája az egyházkerületi székházban

Oroszországi Kálvinista Reformátusok Konferenciája Sárospatakon Szűcs Endre főjegyző részvételével

2004. március 26. Zsinati Tanácsülés

2004. március 27. Járdánháza ifjúsági ház alapkövetel

Lezákné Hajdu Enikő beiktatása Ózdon

2004. március 31. Húsvétot előkészítő abaúji és borsod-gömöri lelkészértekezletek

Máon református szeretetotthon igazgatótanácsának ülése Ábrám Tibor főgondnok elnökletével

2004. április 4. A Cantus Firmus kerületi ifjúsági énekkar szolgálata Kecskeméten virágvasárnap alkalmával

2004. április 5. A Diósgyőri Református Óvoda és Iskola igazgatótanácsának ülése dr. Rózsa Tibor főjegyző elnökletével

2004. április 15. A Tiszáninnen volt egyházi ingatlanok tulajdonrendezése Budapesten Ábrám Tibor főgondnok részvételével

2004. április 17. A Tiszáninnenről elszármazott lelkészgyermek második országos találkozója az Egyházkerületi Székház dísztermében

2004. április 18. Európai Egyházak Konferenciájának Egyház és Társadalom Bizottsági ülése Budapesten Ábrám Tibor főgondnok részvételével

2004. április 21. Zsinat Elnökségi Tanácsülés Budapesten

2004. április 22. Kerületi Lelkészválasztási Tanácsadó Bizottság ülése a Székházban

2004. április 23. Nemzetközi Hospice Konferencia az Egyházkerületi Székházban

2004. április 27. Börtönpasztorációs záróvizsgák a Sárospataki Teológián

2004. április 28. Zsinat Elnökségi Tanácsülés Budapesten

2004. május 2. Nemzetközi Kórusfesztivál a Székház dísztermében

Ökumenikus könyörgés Európáért a Mátyás templomban

2004. május 5. Zsinati ülés a kerület elnökségének részvételével

2004. május 7. A külmisszióba induló Lukács Zsuzsa látogatása az egri kibocsátása előtt a kerület püspökénél

2004. május 8. A Lévay József Református Gimnázium ballagási ünnepe Miskolc-Belvárosi templomban a kerület püspökének igazgolatával

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának ballagási ünnepe Victor István vallásánár igazgolatával

2004. május 11. Miskolc Város ünnepi közgyűlése a Nemzeti Színházban Ábrám Tibor főgondnok részvételével

2004. május 12. Esperes-gondnoki értekezlet a Székházban

2004. május 16. Országos erdész, bányász kohász találkozó Szűcs Endre főjegyző igazgolatával

2004. május 18. Pünkösödöt előkészítő borsod-gömöri lelkészértekezlet

2004. május 19. Pünkösödöt előkészítő abaúji lelkészértekezlet

A Lévay József Református Gimnázium igazgatótanácsának ülése Szűcs Endre főjegyző elnökletével

2004. május 21. Az első e-Magyarország pont átadása Hevesen a kerület elnökségének részvételével

2004. május 22. Abaúji egyházmegyei közgyűlés Szendrőn

2004. május 25. A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat közgyűlése Budapesten a kerület püspökének részvételével

2004. május 27. A Diósgyőri Református Óvoda

Tagóvodájának évzáró ünnepe Domokosné Fazekas Hajnalka püspöki titkár igei szolgálatával, a főgondnok részvételével

Cigánymissziós Központ avatása Hosszúpályiban a kerület püspökének részvételével

2004. május 28. „Ez az a nap” missziói alkalom a főgondnok részvételével

2004. május 29. Borsod-Gömöri egyházmegyei közgyűlés a miskolci Deszka templomban

Izákosmentő missziói csendesnap az Egyházkerületi Székházban

2004. május 30. Pünkösöd ünnepi istentisztelet televíziós közvetítése a Miskolc-Avasi templomból

2004. június 1. A Miskolc Diósgyőri Református Általános Iskola Igazgatótanácsának ülése dr. Rózsa Tibor főjegyző elnökletével

2004. június 2. Zsinat Elnökségi Tanácsülés Szűcs Endre főjegyző és Ábrám Tibor főgondnok részvételével

A kerület püspökének részvétele a DRHE Kari ülésén, a Sárospataki Teológia affiliációjának elfogadása

2004. június 5. Toronyóra és imaterem szentelése Edelény-Borsodon a kerület püspökének részvételével

2004. június 6. Parókiaavató ünnepség Sajóhídvégen

2004. június 19. Egyházkerületi évi rendes közgyűlés

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninnen Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Bilkay Ruth, Füst-Molnár Szilveszter,

Rácsok András, Rácsok Gabriella, Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Főmunkatárs: dr. Petrőczy Éva

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 400 Ft; **Eladási ár: 200 Ft**